Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Кошт нумару—3 кап.

Савецкая Беларусь

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ БССР.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: На 1 месяц — 70 к. « 3 « — 2 р. « 6 « — 4 р. На 1 год — 7 р. Зьмена адрасу—10 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: За радок нонпарэлі пасьля тэксту — 50 кап. За радок нонпарэлі перад тэкстам — 1 руб. За радок нонпарэлі перад тэкстам — 1 р. 50 к. Сьмешныя—на 50 проц. даражэй. Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: за 1 дакумэнт—60 кап., за кожны дадатковы—30 кап. Беспрацоўным і чырвонаармейцам за 1 дакумэнт—15 кап., за кожны дадатковы—5 кап. Публікацыі ЗАГСу—5 руб.

Падпіска прымаецца ў Цэнтрагенцтве Друку, ва ўсіх аддзяленьнях Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэлеграфных канторах.

Абвесткі прымаюцца канторай газэты: Менск, Савецкая, 63. Тэл. № 475

АДРАС РЭДАКЦЫІ—Менск, Савецкая, 63. Тэл. № 478. Тэл. рэдактара—769.

7-ы год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА № 61 (1656) Серада, 17-га сакавіка 1926 г.

Аб падрыхтоўцы да пасеўнае кампаніі.

Цяпер адбываецца падрыхтоўчая праца да правядзеньня пасеўнае кампаніі. Ад дакладнасьці правядзеньня гэтае працы залежыць посьпех самае пасеўнае кампаніі. Хоць на правядзеньне пасеўнае кампаніі і затрачана будзе шмат сродкаў, як спэцыяльна адпушчаных дзяржаваю, так і сродкаў устаноў, якія ведаюць справаю спэцыяльнага абслугоўваньня патрэбаў сельскае гаспадаркі (Цэнтрасемсклад, Белсельсаюз, Белсельбанк), але дзеля вялікай патрэбы і дзеля агульнага недахвату сродкаў іх будзе ўсё ткі недахват. Напрыклад, на крэдытаваньне сельскай гаспадаркі на II квартал было вызначана па пляну 1 710 000 руб., а крэдытныя магчымасьці дазваляюць вызначыць толькі 655 000 руб. З гэтай жа прычыны недахвату сродкаў у большай або меншай меры адчуваецца паменшаньне, у параўнаньні з патрэбай, і ў загатоўках сродкаў вытворчасьці, насеньня кармавых траў, насеньня карняплодаў і гародніны, штучнага ўгнаеньня і г. д. На арганізацыю спэцыяльнага натуральнага насеннага фонду пры сялянскіх камітэтах узаемадапамогі ўрадам адпушчана 100 000 рублёў. За гэтую суму будзе загатоўлена прыблізна 60.000 пуд. насеньня аўса і ячменю, якое і будзе выдавацца ў пазыку, са зваротам натураю, маламожным сялянам. Але патрэба ў гэтым насеньні будзе адчувацца большая.

У гэткіх умовах вялікае значэньне мае дакладны падлік, колькі і якіх матар'яльных сродкаў патрабуецца, колькі можна будзе атрымаць і колькі яшчэ неабходна і магчыма загатаваць мясцовымі сіламі і сродкамі. Такая дакладная падрыхтоўчая праца дасьць магчымасьць правільна разьмеркаваць сродкі па акругах і раёнах,—мясцовая загатоўка сродкаў павялічыць процант выкананьня пасеўнае кампаніі.

Трэба вывучыць хібы і памылкі мінулае пасеўнае кампаніі, каб іх не паўтараць. Сельсаветы і раёны падавалі часам надта павялічаныя лічбы патрэбнага насеньня і іншых матар'яльных сродкаў. Запісвалі столькі, сколькі хто назваў, ня лічачыся з рэальнай патрэбай і магчымасьцямі яе здаволеньня. Запатрабавалі, напрыклад, на раён 3000 пудоў насеньня ячменю, а атрымалі 300 пудоў. У выніку—расчараваньне сялян і няведаньне, каму і на сколькі больш патрэбна насеньня, каб правільна раздаць. Або яшчэ адзін прыклад: не хапае крэдыту на звычайнае насеньне. А крэдыт на насеньне кармавых траў і на гатунковую жывёлу ня выкарыстаны, бо ня было ўзята пад увагу тое, што патрэбны лік насеньня кармавых траў сялянства само загатавала яшчэ ўвосень, ды і трохпольле ня спрыяе пашырэньню пасеву кармавых траў. Гэткія пытаньні высоўваліся ў самы гарачы час пасеўнае кампаніі, калі ўжо было немагчыма іх паправіць і перашкаджалі правільна выкарыстаць сродкі; а няўпэўненасьць на мясцох, колькі і чаго яны атрымаюць, надзея здаволіць усе, часам значна павялічаныя, патрэбы сродкамі, што загатаваны цэнтральнымі ўстановамі, слыняні ініцыятыву месцаў у загатоўцы сваімі сродкамі, або хоць больш шырокай арганізацыі пасеўнага фонду, на асновах узаемапазыкі, пры сялянскіх камітэтах узаемадапамогі.

Дакладнае выяўленьне ліку ўсіх сапраўдна патрэбных сродкаў неабходна яшчэ і дзеля таго, каб гэтыя сродкі дасталіся якраз гаспадаркам, якія адчуваюць вострую ў іх патрэбу, г. зн.—маламоцным гаспадаркам.

РАЗВАЛ ЛІГІ НАЦЫЙ.

Спрэчкі аб мясцох у савеце зайшлі ў тупік.

Месца Польшчы даецца за кошт адабраньня яго ад Швэцыі — Нямеччына прымушана з гэтым згадзіцца — Сад-дэм турбуюцца, каб абараніць Лігу ад распаду — Кампанія проці Брыяна ў Францыі. Чэхаславакія дабрахвотна адмаўляецца ад свайго месца ў савеце Лігі.

ПАТУГІ ЗАХАВАЦЬ АДЗІНСТВА ЛІГІ.

БЭРЛІН, 15 III. Швэйцарскае тэлеграфнае агэнцтва паведамляе, што крызіс у Ліге Нацый хутка вырашыцца. Водлуг пэўных чутак, Швэцыя адмовіцца ад свайго часовага месца ў савеце Лігі дзякуючы чаму будзе можна абраць у савет Лігі прадстаўніка Польшчы.

У польскіх колах лічаць такое вырашэньне пытаньня непахвальным для Лігі Нацый і Польшчы, але думаюць у той жа час, што іначай прыйсьці да згоды нельга.

Водлуг думкі нямецкага ўрадавага друку, Швэцыя, як відаць, пад моцным націскам ахвяроўвае сваё месца ў савеце, каб выратаваць ідэю Лігі. З другога боку сацыялісты Поль Бонкур і Альбэрт Тома зрабілі ўплыў на швэдзкага міністра замежных спраў сацыял-дэмакрата Ундэна. У нямецкіх сацыял дэмакратычных колах заяўляюць, што з уваходам у савет Польшчы замест Швэцыі, непажаданым з пункту гледжаньня нямецкіх інтарэсаў, можна згадзіцца пастолькі, паколькі Нямеччына змагалася толькі проці павялічэньня ліку месц у савеце Лігі. Нямеччына не павінна пратэставаць проці тае ці іншае зьмены ў складзе сяброў савету. Нямецкія газэты адкрыта лічаць увод Польшчы ў савет Лігі няміну чым.

БРАЗІЛІЯ СТАІЦЬ НА СВАІМ.

ПАРЫЖ, 15 III. З Жэневы паведамляюць, што Бразілія, як і раней пагражае галасаваць проці ўваходу Нямеччыны ў савет Лігі, калі апошняя будзе пярэчыць уваходу Бразіліі. Водлуг патрабаваньня дэлегатаў Антанты, дэлегат Бразіліі запрасіў інструкцыі ад свайго ўраду. Бэнеш заявіў, што Чэхаславакія згодна адмовіцца ад свайго месца ў савеце Лігі аднача сна са Швэцыяю, каб, такім парадкам, даць магчымасьць савету задаволіць прэтэндэнтаў хоць бы часовымі месцамі.

РАСЧАРАВАНЬНЕ Ў БРЫЯНЕ.

ПАРЫЖ, 15-III. У францускіх палітычных колах сьцьвярджаюць, што канфлікт у Ліге Нацый будзе вырашаны кампрамісам. Друк апроч некаторага выключэньня трымаецца таго жа погляду. Правыя востра нападаюць на Брыяна, абвінавачваючы яго ў нядольнасьці прадбачыць вынікі распачатае ім небясьпечнае гульні з Нямеччынаю. Радыкалы заклікаюць левыя партыі згуртавацца дзеля абароны замежнае палітыкі, распачатае левым блёкам.

ВАНДЭРВЭЛЬДЭ ПРАТЭСТУЕ.

ПАРЫЖ, 15 III. У гутарцы з прадстаўніком афіцыйнага «Ахсанс Бэльж» Вандэрвэльдэ заявіў, што бэльгійскі ўрад не згаджаўся ўводзіць другарадныя дзяржавы на пастаяньня месцы ў савет Лігі Нацый і што ён патрабуе зараз-жа перадаць у камісію ўсе спрэчныя пытаньні наконт часовых месц у савеце.

Чорная чыннасьць швэйцарскіх сацыял-згоднікаў.

БЭРЛІН, 8-III. Згодніцкі выканком швэйцарскіх прафсаюзаў адмовіўся ўзяць удзел у наладжаньні пасылкі рабочае дэлегацыі ў СССР і раіць арганізаваным рабочым не падтрымліваць наладжаньня падарожжа ні грашовымі сумамі з касаў саюзаў, ні зборам грашовых ахвяр, ні якім небудзь іншым шляхам.

ПАГРОЗА ЯПОНСКАЕ ІНТЭРВЭНЦЫІ Ў КІТАІ.

Абстрэл порта Таку адбыўся па віне Японіі.—Японскі ўрад пагражае далейшым умешваньнем у справы Кітаю.— Рост абурэньня і пратэсты проці японскага імпэрыялізму.

АБМЕН НОТАМІ НАКОНТ АБСТРЭЛУ ТАКУ.

ПЕКІН, 15-III. У кітайскіх колах лічаць абстрэл японскімі мінаносцамі порту Таку не непаразуменьнем (як хочуць вытлумачыць японцы), а спробаю дапамагчы мукдэнскаму войску. Японскі ўрад, разумеючы, як відаць, небясьпеку ўзбудзіць у кітайскім народзе варожыя пачуцьці, паслаў ня вельмі вострую ноту, у якой, аднак, ёсьць пагрозы. У ноце выказваецца японскі пункт гледжаньня на абставіны, якія выклікалі абстрэл, і зазначаецца, што японскія мінаносцы стралялі, каб абараніцца. Гэты інцыдэнт, гаворыцца ў ноце, можа выклікаць сур'ёзныя вынікі. Японскі ўрад нібыта надта шкадуе, што так здарылася, бо між Японіяю і Кітаем існуюць прыяцельскія дачыненьні. Японскі пасланьнік пакідае за сабою права пры першай магчымасьці зрабіць прапанову, каб упарадкаваць гэтае здарэньне і патрабуе, каб кітайскі ўрад даў інструкцыі кітайскай вайсковай уладзе ўжыць меры дзеля ўхіленьня ад магчымасьці паўтараць такія вартыя жалю выпадкі.

Аднак, кітайскі ўрад трымаецца таго погляду, што інцыдэнт здарыўся з прычыны парушэньня японскімі мінаносцамі ўмоваў згоды, аб праходзе мінаносцаў у порт Таку. Водлуг атрыманага кітайскім урадам паведамленьня, лік японскіх мінаносцаў, спрабаваўшых увайсьці ў порт Таку, быў значна большы, чымся вызначана ў згодзе. Гэта выклікала западозранасьць гарнізону і апошні, каб папярэдзіць флётылю, даў халасты залп, на які японскія судны адказалі гранатамі. Кітайскі ўрад паслаў японскаму пасланьніку ноту, у якой выказваецца гэты пункт гледжаньня і зьяўляецца пратэст. Кітайская грамадзкая думка вельмі абурана гэтым здарэньнем і ўжо выявіла энэргічны пратэст.

НОТА КАНТОНСКАЕ ДЭЛЕГАЦЫІ Ў ПЕКІНЕ ЯПОНСКАМУ ЎРАДУ.

ПЕКІН, 15-III. Кантонская дыплёматычная дэлегацыя ў Пекіне паслала ноту папярэджаньня японскаму пасланьніку аб здарэньні ў Таку. Дэлегацыя тлумачыць гэтае здарэньне агіднымі інтрыгамі японскага імпэрыялізму ў Кітаі і заяўляе: «У свой час Японія паслала войска ў Паўночную Манчжурыю, каб дапамагчы Чжан-Цзо Ліну разьбіць Го-Сун Ліна. Цяпер жа Японія ў саюзе з дыплёматычным корпусам выступае проці Кітаю. Японія рыхтуе змову проці народнае арміі з мэтаю задушыць Кітай». Такую ж перасьцярогу дэлегацыя паслала японскаму ўраду і парляманту.

ВЯЛІКІ МІТЫНГ ПРАТЭСТУ Ў ПЕКІНЕ.

14-га сакавіка—у апошні дзень ушанаваньня памяці Сун-Ят-Сэна—у ранейшым імпэратарскім палацы адбыўся велізарны масавы мітынг пратэсту проці спробы японскае інтэрвэнцыі ў Таку. У мітынгу бралі ўдзел шырокія масы жыхарства Пекіну. Старшыня мітынгу сябра ЦК Гаміндану зьвярнуўся непасрэдна да прысутных з просьбаю выказаць свой погляд. Уся маса сходу адказала энэргічным сказам: «Прэч японскі імпэрыялізм».

У рэзалюцыі, ухваленай сходам, выказваецца пратэст проці японскае дапамогі мукдэнцам і высоўваецца патрабаваньне **зараз жа вывесьці японскія вайсковыя судны з затокі а таксама канчаткова эвакуаваць усё японскае войска з Кітаю**. Апроч таго рэзалюцыя вымагае, каб японскі ўрад перапрасіў кітайцаў і спыніў дапамогу мукдэнцам. Калі-ж ён адмовіцца падначаліцца гэтым патрабаваньням, дык рэзалюцыя вымагае выслаць японскага пасланьніка з Кітаю.

Сход апроч таго ўхваліў: **1) зьвярнуцца да ўсяго жыхарства Кітаю з заклікам наладзіць супроцьяпонскі байкот; 2) прасіць кантонскі ўрад дапамагчы народнай арміі ў яе барацьбе проці ўмешваньня Японіі; 3) затрэбаваць, каб кітайскі ўрад вёў з японскім урадам перамовы пра інцыдэнт на ўмовах вызначаных на мітынгу ў рэзалюцыі.**

У справу ўмешваюцца іншыя дзяржавы.

Водлуг чутак, дзяржавы думаюць паслаць кітайскаму ўраду агульны ўльтыматум з патрабаваньнем зараз жа адчыніць порт Таку. У кітайскіх колах распаўсюджылася думка, што ўсякая спроба чужаземных дзяржаў выкарыстаць інцыдэнт у Таку дзеля адкрытае інтэрвэнцыі, выкліча нябывалы ўздым масавага нацыянальнага руху.

Памяці правадыра народных мас Кітаю.

СЬВЯТКАВАНЬНЕ ГАДАВІНЫ СЬМЕРЦІ СУН-ЯТ-СЭНА.

ПЕКІН, 15-III. У апошні дзень ушанаваньня памяці сьмерці Сун-Ят-Сэна ў сьвяткаваньні брала ўдзел больш паўмільёна чалавек, у тым ліку рабочыя, сяляне, рамесьнікі і дробныя гандляры. На ўрачыстасьць прыехалі прадстаўнікі народных армій у ліку 200 чалавек. У працягу трох дзён Гаміндан завербаваў у Пекіне 3 000 сяброў.

Водлуг паведамленьняў, у Цянь-Цзіне сьвяткаваньне мела такі-ж масавы характар. Галоўныя вуліцы кітайскае часткі гораду былі прыбраны сьцягамі Гаміндану і партрэтамі Сун-Ят-Сэна. У працягу трох дзён самы вялікі тэатр у горадзе быў перапоўнен народам, пераважна рабочымі. У сьвяткаваньні брала ўдзел таксама шмат жанчын і дзяцей. На мітынгах выступалі Лі-Тай-Чжоу, Тань-Шынь-Шань і іншыя прамоўцы. У Цянь-Цзіне Гаміндан завербаваў 2.000 сяброў.

Рэвалюцыйны рух у галяндзкіх калёніях.

ПАХОД УЛАДЫ НА КАМПАРТЫЮ.

БЭРЛІН. Галяндзкая акупацыйная ўлада ўсё больш уціскае камуністаў у Інданэзіі. Гэтымі днямі ў Дэмарангу мясцовая ўлада адабрала сьпісы падпісчыкаў камуністычнае газэты «Агонь». Дэмаранг зьяўляецца асяродкам рэвалюцыйнага руху на высьпе Ява і вядомы пад назваю «Чырвоны горад».

Не абмяжоўваючыся ўціскам камуністаў, галяндзкая ўлада рыхтуецца распусьціць кампартыю.

ПАЎСТАНЬНЕ НА ЯВЕ.

БЭРЛІН. З Інданэзіі паведамляюць, што ў раён гораду Тэгаль пасланы атрад жандармерыі, каб прыдушыць рэвалюцыйны рух у гэтым раёне.

Увага. Тэгаль знаходзіцца ў асяродачнай частцы высьпы Ява. Большасьць жыхарства працуе на цукровых плянтацыях і харчуецца пераважна рысам. Аднак, запасаў рысу хапае толькі на 9-10 м-цаў у годзе. Рэвалюцыйны рух выкліканы сыстэматычнаю галадоўляю.

Рост беспрацоўя ў Чэхаславакіі.

ПРАГА, 11 III. Лік беспрацоўных у Чэхаславакіі, якіх было ў канцы сьнежня мінулага году 48.384 чалавекі, павялічыўся да канца студзеня да 66 876. Поўпрацуючыя няпоўны рабочы дзень у гэты лік не ўваходзяць.

СССР і заграніца.

ТУРЭЦКІ ПАСОЛ АБ САВЕЦКА-ТУРЭЦКІХ ДАЧЫНЕНЬНЯХ.

МАСКВА, 15 III. Сёньня прайшло якраз 5 год з часу ўтварэньня ў 1921 годзе ўгавору між Турцыяю і СССР. Турэцкі пасол у Маскве Зекай бей сказаў наконт гэтага наступнае ТАСС: «Прыяцельскія дачыненьні між СССР і Турцыяю з пачатку рэвалюцыі ні на адну хвіліну не пакідалі быць самымі шчырымі і пашыраліся з кожным днём. Мяне радуе тое, што я бачу і ў вас тыя ж пачуцьці і тыя ж клопаты; я шчасьлівы выказаць вам сваё задаволеньне. Угавор, падпісаны 17-га сьнежня 1925 году ў Парыжы, яшчэ больш і яскравей даказаў гэту шчырую прыязьнь. Мае гарачыя пажаданьні шчасьця і дабрабыту народам вялікага суседняга краю!»

НОВАЯ ПЕСЬНЯ НА СТАРЫ ЛАД.

ЛЁНДАН, 15 III. У адказ на запытаньні наконт падахвочваньня гандлёвых зносін між Англіяю і СССР ангельскі таварыш міністра замежных спраў Лёкер Лемпсон заявіў у палаце вобшчын: «Чэмбэрлен нядаўна зазначыў, што водлуг думкі ангельскага ўраду, ініцыятыва ў пытаньні аб англа-савецкіх дачыненьнях павінна цяпер ісьці ад СССР».

БЭНЕШ РЫХТУЕЦЦА... БЕЗ КАНЦА.

ВЕНА, 15 III. Орган румынскае ахранкі «Унівэрсул» агалошвае гутарку з нядаўна назначаным у Бухарэст чэха-славацкім пасланьнікам Візірскім, які заявіў, што Чэхаславакія рыхтуецца абвясьціць прызнаньне СССР дэ-юрэ.

РОЗЭНГОЛЬЦ—НАМЕСЬНІК ТАВ. КРАСІНА Ў ЛЁНДАНЕ.

Гэтымі днямі ў Лёндан выехаў А. П. Розэнгольц, які часова назначан паўнамоцным прадстаўніком СССР у Англіі замест захварэўшага Л. Б. Красіна.

У гутарцы з супрацоўнікам ТАСС, тав. Розэнгольц на пытаньне аб нашых узаемадачыненьнях з Англіяю сказаў:

— Зусім зразумела, што сучаснае становішча прымушае жадаць шмат лепшага. Адна з задач, якую ўсклаў на мяне савецкі ўрад, гэта—імкнуцца ўпарадкаваць і палепшыць існуючыя між СССР і Англіяю дачыненьні. Я дакладу ўсё стараньне, каб гэту задачу цалкам выканаць.

РАБОЧЫ РУХ.

ГАДОВАЯ ЗАБАСТОЎКА КЭМБРЫДЖСКІХ РАБОЧЫХ.

ЛЁНДАН, 10 III. Надоечы адбылася гадавіна забастоўкі рабочых заводаў Шыпрэк каля Кэмбрыджу. Забастоўка распачалася ў сакавіку 1925 г. у выніку няўдалых перамоў з прадпрыемцамі наконт павялічэньня заробку. За мінулы год былі зроблены дзьве спробы, каб дасягнуць згоды, але яны ня мелі посьпеху, галоўным парадкам, з прычыны праваслаўнасьці старшыні заводзкое кампаніі Тэббута. На адной з нарад Тэббут заявіў бастуючым: «Вас трэба было-б прымусіць працаваць з'морам. Я быў у Кітаі і бачыў, як працуюць кітайцы. Вы зарабляеце ў 13 разоў больш, чымся кітайцы».

Бастуючыя атрымліваюць матар'яльную дапамогу ад рабочых арганізацый усяе Англіі і не аднаўляюць працы на ўмовах Тэбутта.

ЧЫГУНАЧНІКІ КІТАЮ ІДУЦЬ У НОГУ З ЧЫГУНАЧНІКАМІ СССР.

ПЕКІН, 15-III. У адказ на зварот 8-га зьезду саюзу чыгуначнікаў СССР усекітайская фэдэрацыя чыгуначнікаў паслала такую тэлеграму: «Паведамленьне пра ваш зьезд і запросіны ўзяць у ім удзел мы атрымалі. Мы выказваем вам удзячнасьць і глыбока шкадуем, што ня маем магчымасьці ўзяць у ім удзел, бо ня можам своечасова прыехаць. Ад імя арганізаваных чыгуначнікаў Кітаю мы шчыра вітаем вашых братоў-пралетарыяў СССР і выказваем надзею, што ваш зьезд дапаможа вырашыць слаўную гістарычную задачу—канчаткова вызваліць пралетарыят і прыгнечаныя масы ўсяго сьвету».

У панскай Польшчы.

МАСАВЫЯ АРЫШТЫ Ў ЛОДЗІ.

У зьвязку з арыштам студэнта Кракаўскага ўнівэрсытэту Левіна, палітычная паліцыя пачала рабіць у Лодзі масавыя вобыскі і арышты.

14-га сакавіка арыштавана 14 чалавек рабочых і служачых Лодзінскіх фабрыкаў. Усе яны абвінавачваюцца ў прыналежнасьці да камуністычнае партыі.

У аднаго з арыштаваных нібы та знойдзены вялікі склад камуністычнае літаратуры.

Арышты сяброў меставае рады.

Палітычная паліцыя арыштавала 11-га сакавіка ў Лодзі 13 чалавек—сяброў меставае рады разам з намесьнікам старшыні рады Пятрыкоўскім. Усе арыштаваныя абвінавачваюцца ў камуністычнай дзейнасьці і закліканьні беспрацоўных да паўстаньня. У хуткім часе адбудуцца перавыбары рады.

Напярэдадні забастоўкі Варшаўскіх кінематографаў

Саюз уласьнікаў кінематографаў зьвярнуўся да Варшаўскага магістрату з трэбаваньнем зьменшыць надатак на білеты на 50 проц.

У праціўным выпадку саюз кінематографаў пагражае агульнаю забастоўкаю ўсіх кіно-тэатраў Варшавы.

Перамога вязьняў над турэмшчыкамі.

12-га сакавіка закончылася галадоўка палітычных вязьняў Тарноўскае турмы, якая адбывалася ў працягу 5 дзён. Усе трэбаваньні арыштаваных, як дазвол на атрымліваньне газэтаў, карэспандэнцыі і адмежаваньне ад правакатараў—выкананы.

Баяцца праўды аб СССР.

У Варшаўскім цырку назначаны быў на 16-е сакавіка вялікі мітынг, на якім дэпутат Брыль павінен быў зрабіць справаздачу аб СССР. Гэты мітынг ня мог быць афіцыяльна забаронены, дзеля чаго правыя партыі сойму выпусьцілі спэцыяльную адозву, у якой заклікаюць польскіх патрыётаў да перашкаджэньня мітынгу.

Паліцыя ў абароне штрэйкбрэхэраў.

На фабрыцы гумовых вырабаў акцыянэрнага таварыства «Нэптун» у Варшаве пачалася 10-га сакавіка забастоўка. Дырэкцыя фабрыкі звольніла тады ўсіх рабочых і прыняла на працу штрэйкбрэхэраў. На другі дзень пасьля працы паміж грамадою забаставаўшых рабочых і штрэйкбрэхэрамі вынікла каля фабрыкі бойка.

Паліцыя абараніла штрэйкбрэхэраў і арыштавала шмат рабочых.

Задабрываюць Нямеччыну.

Польскі ўрад паслаў ноту нямецкаму ўраду, у якой заяўляе, што Польшча згаджаецца адмовіцца ад прымусовае ліквідацыі нярухомае маемасьці нямецкіх абшарнікаў, якія прынялі польскае грамадзянства.

Аб'яднаньне манархічных арганізацыяў.

Да гэтай пары ў Польшчы існавалі дзьве манархічныя арганізацыі: «лягер польскіх манархістаў» і „манархічная арганізацыя". 12 сакавіка адбывалася нарада абедзьвюх гэтых арганізацыяў, на якой пастаноўлена злучыцца ў «Аб'яднаньне польскіх манархістаў».

Старшынёю аб'яднаньня выбраны Немаеўскі, намесьнікамі Дзяргоўскі і гэнэрал Рашэўскі.

Чыгуначная нарада.

У міністэрстве чыгунак адбылася 12 сакавіка нарада пад старшынством міністра чыгунак у справе наладжваньня беспасрэдных чыгуначных зносінаў паміж СССР і Нямеччынаю праз Польшчу.

У нарадзе прымалі ўдзел дэлегаты чыгунак СССР і Нямеччыны.

Бюджэт міністэрства ўнутраных спраў.

Бюджэтнай камісіяй сойму зацьверджаны бюджэт міністэрства ўнутраных спраў у наступных лічбах:

1)	Цэнтральнае кіраўніцтва м-ства	4.774.201
2)	Ваяводзтвы	27.946.884
3)	Ахова здароўя	6.310.589
4)	**Паліцыя**	**90.737.636**
5)	**Ахова пагранічча**	**39.452.276**
6)	Статыстычнае кіраўніцтва	1.932.600
7)	Установа па справах нацменшасьцяў	42.614
	Агулам	171.196.600

Агітацыя пасеўнымі крэдытамі.

У міністэрстве земляробства адбылася нарада пад старшынством міністра Керніка ў справе разьмеркаваньня паміж ваяводзтвамі крэдытаў на пасеўную кампанію.

На гэтай нарадзе мела вялікі ўплыў партыя «Пяст», якая бачыць у разьмеркаваньні пасеўных крэдытаў вялікі козыр да будучае перадвыбарнае кампаніі. Крэдыт разьмеркаваны такім парадкам:

Віленскае ваяводзтва	400 000 зл.
Навагрудзкае	250 000 «
Палескае	100.000 «
Беластоцкае	100 000 «
Паморскае	300 000 «
Варшаўскае	50 000 «
Лодзінскае	100 000 «
Келецкае	200.000 «
Станіславоўскае	300 000 «
Львоўскае	500 000 «
Тарнопальскае	100 000 «
Кракаўскае	650 000 «

Крэдыты будуць выдавацца па 7 процантаў гадавых і павінны звярачацца 1 лістапада 1926 г.

Да ўсіх рабочых, сялян, моладзі і працоўнае інтэлігенцыі БССР.

ТАВАРЫШЫ!

Тры міліёны вашых братоў—рабочых, сялян і працоўнае інтэлігенцыі стогнуць у Заходняй Беларусі ў кіпцюрох „белага арла". Тры міліёны вашых братоў па той бок граніцы—адарваныя ад вас і сілаю зброі далучаныя да бела-панскае Польшчы, ужо больш пяці гадоў **вядуць бязупыннае ўпартае змаганьне за зямлю, за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленьне, за пралетарскую рэвалюцыю, за Савецкую Польшчу**

Гэтае змаганьне цяжкае і крывавае. Вораг яшчэ даволі моцны. Ён уладае ўсімі матар'яльнымі і фізычнымі сіламі і сродкамі. Але няма тае сілы, якая-б магла заглушыць, зламіць гнеў і глыбокую нянавісьць шырокіх працоўных колаў Заходняе Беларусі да сваіх прыгнятацеляў Чым больш уладарыць буржуазея і памешчыкі, тым мацней разьвіваецца і паглыбляецца эканамічны і палітычны крызіс усяе Польшчы. Расьце ўплыў нашае партыі. Сем гадоў панаваньня буржуазеі і памешчыкаў давялі край да пагібелі.

Пануючыя клясы ня могуць знайсьці выхаду з становішча, якое ўтварылася. Яны ня могуць вывесьці край з таго тупіку, у які яны яго з вялі

„Вольная і непадзельная Жэчпаспаліта" становіцца поўкалёніяю англа-амэрыканскага капіталу. **Міліёны рабочых, сялян і працоўнае інтэлігенцыі будуць аддадзены ў няволю, аддадзены на спажыву драпежнікам англа амэрыканскага капіталу**

I без таго нявыносна цяжкае становішча рабочых і сялян Польшчы, Заходняе Беларусі і Заходняе Украіны стане яшчэ больш нявыносным. Прыгнёт і эксплёатацыя буржуазеі і памешчыкаў Польшчы яшчэ больш павялічыцца прыгнётам і эксплёатацыяю замежнае буржуазеі. На рабочых і сялян будзе накладзена цяжкая рука падвойнае эксплёатацыі Выплачваючы процанты па замежных пазыках, буржуазея і памешчыкі выслугоўваюцца перад англа-амэрыканскімі банкірамі і ўскладаюць усе цяжкасьці выключна на плечы рабочых, сялян і працоўнае інтэлігенцыі.

Яшчэ большы сацыяльны і нацыянальны прыгнёт і падатковы цяжар чакае рабочых і сялян Заходняе Беларусі і Заходняе Украіны, якія дагэтуль былі паўкалёніямі буржуазна памешчыцкае Польшчы.

Буржуазея і памешчыкі ўжо перашлі ў гэнэральны наступ на рабочую клясу і сялянства Працоўны дзень усюды павялічваецца да 10-ці і больш гадзін, заработак памяншаецца, што пры занепаданьні валюты даводзіць рабочых да поўгалоднага існаваньня. Ня маючыя рынку збыту і нявытрымліваючыя канкурэнцыі фабрыкі і заводы зачыняюцца. На вуліцу ўжо выкінута 400 тысяч беспрацоўных, пераважна кваліфікаваных, ня маючых кавалка хлеба і прытулку.

Сялянства стогне ў абцугох падатковага цяжару. Яно яшчэ ня можа выплаціць падатковыя нядоімкі мінулага году а з яго ўжо цягнуць новыя падаткі. Падатковыя экзэкутары распрадаюць хатнія рэчы сялян за нівошта. У той час, як сялянства стогне ад безьзямельля, памешчыкі як і раней уладаюць усімі сваімі маёнткамі. Зямельная рэформа ня дасьць зямлі сялянам, яна толькі ўзмацніць польскіх асаднікаў на „крэсах" і кулакоў. **Беларуская мова зьневажаецца, беларускіх школ няма, беларусы, як і іншыя прыгнечаныя нацыянальнасьці, пастаўлены па за законам і іх караюць, як ворагаў дзяржавы Сялянства Заходняе Беларусі ў абцугох палітычнага сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту дашло да апошняе ступені жабрацтва і голаду.** Буржуазея і памешчыкі імкнуцца ўмацаваць сваю дыктатуру На небасхіле ізноў зьявіўся маршал Пілсудзкі—правадыр і галава польскага фашызму і сымбаль „вялічча" і „дужасьці" польскага імпэрыялізму. Яго рукамі буржуазея і памешчыкі жадаюць выратаваць сваю дзяржаву і зацісьнуць рэвалюцыйны рух.

Таварышы!

Праз запродаж міліёнаў рабочых і сялян у няволю міжнароднаму капіталу, праз узмацненьне эксплёатацыі і падатковага цяжару буржуазея і памешчыкі здолелі на час працягнуць сваё панаваньне.

Але ніякім тэрорам ніякімі рэпрэсіямі яны ня здолеюць зацісьнуць рэвалюцыйны рух, зацісьнуць правадыра рабочых, сялян і прыгнечаных нацыянальнасьцей—Кампартыю.

Рэвалюцыйны рух і нездаваленьненьне шырокіх мас расьце, уплыў нашае партыі з кожным днём усё павялічваецца, погляды шырокіх працоўных колаў усё больш і больш скіроўваецца ў наш бок.

Рэвалюцыйнае клясавае змаганьне завастраецца. Момант рашучага выступленьня яшчэ не надышоў, але ён няўхільна з кожным днём набліжаецца. Гэтага больш за ўсё баіцца буржуазея. Яна жалезам і крывёю парашыла зацісьнуць усякую праяву рэвалюцыйнасьці.

Белы тэрор дасягнуў надзвычайнае жудаснасьці Ніколі яшчэ ня бачылі рабочыя і сяляне Заходняе Беларусі такога зьвярынага, нястрыманага разгулу белага тэрору, які ў апошнія часы хвалямі разьліваецца па Заходняй Беларусі.

Крывавыя дні Бельску, Беластоку, Пружан, Горадні, Ландварова і інш.—вось жывыя сьведкі нястрыманае подласьці і тупога бясьсільля польскае буржуазеі і памешчыкаў.

Больш **двух з паловаю** тысяч рабочых, сялян і працоўнае інтэлігенцыі было арыштавана, па зьвярынаму зьбіта і пасаджана ў турмы. Усіх арыштаваных доўга і моцна катавалі. Паліцыя і дэфэнзыва—гэтыя верныя сабакі буржуазеі і памешчыкаў—выказалі вялізарную здольнасьць адшукваць новыя, самыя культурныя способы катаваньняў

Арыштаваных б'юць кіямі па галаве, пятках; жанчын надвязваюць за валасы да столі, уліваюць праз нос па некалькі пляшак вады з воцтам, а потым сядаюць на жывот, падвешваюць дагары нагамі, калечаць палавыя органы, ламаюць пальцы рук і ног дзьвярмі, засаджваюць пад кіпці голкі і г.д. і г. д. Правадыра рабочых, сялян і прыгнечаных нацыянальнасьцяў—**кампартыю Заходняй Беларусі** самым подлым способам закідаюць гразёю, самымі агіднымі паклёпамі **Сумленных барацьбітоў за справу пралетарскае рэвалюцыі**—сяброў нашае партыі абзываюць бандытамі, злодзеямі, злачынцамі. За адну прыналежнасьць да нашае партыі за камуністычную лістоўку за камуністычную думку, суд „польскае справядлівасьці" дае 6—8 гадоў катаргі і нават растрэльвае.

Больш трох з пал. тысяч лепшых сыноў рабочае клясы і сялянства—вашых братоў у Зах. Беларусі—закутыя па руках і нагах засуджаны на доўгія гады турмы. Іх становішча жудаснае. Іх сем'і паміраюць з голаду.

Таварышы!

Тысячы арыштаваных і дзесяткі тысяч іх дзяцей, братоў, сясьцёр, матак заклікаюць вас дапамагчы ім.

Пасабіце нам, не забывайце нас у цяжкім змаганьні, падтрымайце барацьбітоў маральна і матар'яльна, узмацніце вашу дапамогу. Кожная капейка сабраная працоўнымі БССР і перададзеная нам выратуе ад жабрацтва і галоднае сьмерці сотні і тысячы барацьбітоў за рэвалюцыю і іх сем'і.

Таварышы!

Рабочыя, сяляне, чырвонаармейцы, рабоча-сялянская моладзь, працоўная інтэлігенцыя вучні, піянэры усе грамадзяне **пасабіце вязьням капіталу вашым братом у Зах. Беларусі.** Зьвязаная з вамі сваім мінулым адзіная з вамі ў справе змаганьня за пралетарскую рэвалюцыю, загнаная ў глыбокае падпольле кампартыя Заходняе Беларусі—правадыр рабочых, сялян і прыгнечаных нацыянальнасьцяў—праз пагранічныя слупы і загародку з калючага дроту, пасылае вам рэвалюцыйнае прывітаньне і чакае вашае братэрскае дапамогі.

Прэч белы тэрор!
Хай жыве пралетарская рэвалюцыя!
Хай жыве камуністычная партыя!

3-я КАНФЭРЭНЦЫЯ КАМПАРТЫІ ЗАХОДНЯЕ БЕЛАРУСІ.

Вільня, люты 1926 г.

Змаганьне сялян за зямлю ў Югаславіі.

Югаславія мае 12 міліёнаў жыхарства. Яна створана пасьля вайны з кавалкаў шасьці дзяржаў: Сербіі, Аўстрыі, Вэнгрыі, Турцыі, Чарнагорыі і Баўгарыі. Сербы складаюць 39 проц. усяго жыхарства.

Югаславія—край сялянскі. З часу стварэньня Югаславіі, ёю кіруе ўрад сербскае буржуазіі, памешчыкаў, ваеншчыны. Гэты ўрад уціскае харватаў, славенцаў і ўсе іншыя нацыянальныя меншасьці.

Большасьць сялян у Югаславіі жыве ў вельмі цяжкіх варунках. У даваенныя і ваенныя годы сяляне ў многіх мясцовасьцях, як Босьнія, Далмацыя ды інш., былі ў прыгоне ў памешчыкаў і бекаў (князёў), якім плацілі аброк. У сярэднім, за ўсіх мясцох Югаславіі, на 100 сялян прыпадае 72 безьзямельных сем'явіны. У іх такія малыя надзелы, што яны ледзь-ледзь могуць жыць. Значная частка зямлі належыць ураду і памешчыкам.

Сяляне ўвесь час змагаюцца за зямлю. Гэта прымусіла ўрад выдаць пасьля вайны новы зямельны закон. Згодна закону, шмат памешчыцкіх маёнткаў падлягае падзелу. Сяляне павінны былі атрымаць зямлю. Але на справе зямлю атрымала толькі нязначная частка сербскіх кулакоў ды былыя салдаты. Становішча вясковае беднаты не палепшылася.

Малазямельныя і безьзямельныя сяляне патрабавалі, каб зямля была дадзена таму, хто на ёй працуе. А ўрад на гэта адказваў турмою ды шыбеніцаю.

Сяляне заціснуты падаткамі. Але добра жывецца памешчыкам і кулакам.

Працоўнае сялянства ня спыняе ўпартага змаганьня за зямлю. Такоесама ідзе змаганьне за роўнапраўе і самастойнасьць прыгнечаных народаў харватаў, славенцаў, македонцаў і іншых. Не зважаючы на жорсткасьць ураду, рух нездаваленьненьня сярод сялян прыгнечаных народаў, асабліва сярод харвацкіх сялян, ідзе безупынна.

З рэвалюцыйным рухам сялян і рабочых Югаславіі ўрад змагаецца надужыцьцямі, арыштамі ды забойствамі барацьбітоў.

А. С.

Голас татарбунарскіх паўстанцаў з астрогаў Румыніі.

АДЭСА, 15 III. Засуджаныя па татарбунарскаму працэсу вязьні (41 ч.), якія знаходзяцца ў Жылаўскім астрозе (Румынія) зьвярнуліся з адозваю да ўсіх шэфскіх над вязьнямі арганізацый. Тэкст такое адозвы атрыманы ў Адэсе: «Мы яшчэ ня падаем духам,—гаворыцца ў адозве.—Мы гатовы весьці далей барацьбу і звярачаемся да вас з заклікам не адмовіць нам у хутчэйшай матар'яльнай дапамозе. Дапамажыце нашым сем'ям, выратуйце нашых дзяцей ад галоднае сьмерці».

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

МАСАВЫЯ АРЫШТЫ Ў БЕРАСЬЦЕЙСКІМ ПАВЕЦЕ.

У працягу 11-га і 12-га сакавіка палітычная паліцыя зрабіла ў некалькіх гмінах Берасьцейскага павету масавыя арышты западозраных у прыналежнасьці да камуністычнае партыі Паміж арыштаванымі знаходзіцца солтыс вёскі Дзьмітраўка—Ануфры Ліпавік, у якога паліцыя нібы та знайшла шмат камуністычнае літаратуры Агульны лік арыштаваных даходзіць да 40 чалавек.

СПРАВА СЯМІ.

У Віленскім апэляцыйным судзе пачаўся 16-га сакавіка разгляд справы Маліноўскага, Патрубейкі, Трухамовіча, Бабіча, Куста, Паддубнага і Гэльмана, засуджаных Віленскім акруговым судом агулам на 16 гадоў катаргі за прыналежнасьць да камуністычнай партыі.

Да справы заклікана 42 сьведкі.

Польскія астрогі—магіла для рэвалюцыянэраў.

ВІЛЬНЯ, 13 III. **У Гродненскім катаржным астрозе памёр беларускі рэвалюцыянэр Райкевіч, які прасядзеў 4 гады. У тым жа астрозе надоечы памёрлі трое беларускіх сялян, якія знаходзіліся ў астрозе з 1921 году за забойства польскага паліцэйскага.**

6 газэтаў пад судом.

Віленскі камісарыят ураду пастанавіў прыцягнуць да судовай адказнасьці рэдактароў газэтаў: «Дзеньнік Віленскі», «Віленское утро», „Слово", „Экспрэс Віленскі", «Тог» і „Гайнт" за зьмяшчэньне заметак аб арыштах людзей, западозраных у камуністычнай дзейнасьці.

Чыгуначная нарада.

У Віленскай чыгуначнай дырэкцыі падпісана 14-га сакавіка ўмова паміж гэтай дырэкцыяй і прадстаўнікамі чыгунак СССР у справе наладжаньня бесперасадачнага руху Вільня-Ленінград і Вільня-Гомель.

Зладзействы ня спыняюцца.

10-га сакавіка ўцёк чыноўнік Віленскага магістрату Гаўдзіс, які выконваў абавязкі скарбніка магістрату.

Гаўдзіс забраў з сабою некалькі дзесяткаў тысяч злотых, якія ён атрымоўваў ад платнікаў падаткаў.

Дакладная лічба пакрадзеных грошай будзе праз некалькі дзён высьветлена рэвізыйнай камісіяй.

Парцэляцыя маёнткаў у Віленшчыне.

Рада міністраў зацьвердзіла плян парцэляцыі зямельных абшараў у Віленскім ваяводзтве на 1927 год.

Згодна пляну ў 1927 годзе будзе распарцэлявана 10.000 гэктараў дзяржаўнага грунту і 9.000 гэктараў абшарніцкае зямлі.

Большая частка абшарніцкай зямлі, якая будзе распарцэлявана, прыходзіцца на Брэслаўскі, Ашмянскі, Сьвянцянскі і Віленска-Троцкі паветы.

З польскага друку.

Лепш няхай кіруе адзін асёл.—Бунт абшарнікаў.—Манера страусаў.—Абяцанка—цацанка.—Цана белапольскіх пагрозьбаў.

Прадстаўнікі абшарнікаў у сойме—так званы «хрысьціянска-нацыянальны клюб"—парашылі адкрыта перайсьці ў лягер манархістаў, выказаліся за неабходнасьць дзеля Польшчы мець свайго ўласнага караля. У зьвязку з гэтым варшаўскі «Кур'ер Чэрвоны» правёў анкету сярод розных дэпутатаў і сэнатараў аб іх паглядах на гэтую справу. Некалькі прыкладаў атрыманых ім адказаў былі ў нас ужо зьмешчаны. Цяпер можам дадаць яшчэ адзін («Экспр Пол.» 5 III). Сэнатар Штюльд (немец) выказаўся за патрэбу мець караля і вытлумачыў гэта так:

> „Лепей, калі будзе намі кіраваць адзін асёл!"

Адгэтуль ясна выцякае прызнаньне сэнатарам факту, што цяпер Польшчаю кіруе шмат аслоў. Камплімэнт дзеля польскіх міністраў ня вельмі прыемны.

Што належыць да сацыяльнае падкладкі гэтага адкрытага выступленьня абшарнікаў на карысьць манархіі, дык „Роботнік" (№ 61) яшчэ раз сьцьвярджае, што гэта зьяўляецца бунтам абшарнікаў проціў зямельнае рэформы:

> „Бунт абшарнікаў проціў зямельнае рэформы быў разам з тым дзеля іх сыгналам да змаганьня проціў рэспублікі і да заклікаў караля, які навядзе „парадак."

Тут трэба толькі зрабіць фактычную папраўку: бунт абшарнікаў ня проціў зямельнае рэформы, але проціў пагрозы зямельнае рэформы, бо сапраўднае зямельнае рэформы ў Польшчы пакуль што няма. Сучасны ўстрой Польшчы выдаецца абшарнікам занадта левым. Яны лічаць сучасны белы тэрор невыстарчаючым, каб перашкодзіць рабочым і сялянам арганізоўвацца дзеля змаганьня за іх правы. Абшарнікі лічаць, што калі будзе кароль—**іх кароль**,—дык яны патрапяць надоўга стрымаць вызваленчы рух рабочых і сялян. Але надарма гэтыя надзеі, бо ў сучаснай Польшчы ўвядзеньне манархіі азначала бы рэвалюцыю і ўвядзеньне строю, зусім процілеглага манархіі.

«Кур. Варш.» (№ 63) у перадавым артыкуле пытаецца: „Як доўга яшчэ"? Старшыня ўраду Скшынскі ў Жэнэве. Справа вярхоўнае ўлады ў войску ня была вырашана да яго ад'езду і пэўна-ж ня будзе вырашана ў яго адсутнасьці. Урад яўна адцягвае яе вырашэньне. Спрэчка паміж пілсудчыкамі і процідпілсудчыкамі трывае ў далейшым цягу, а вынікам яе:

> „Абніжэньне падрыв ньне, аслабленьне, а нават зьнішчэньне аўтарытэту гэнэралаў, якія ва выпадак вайны маюць быць кіраўнікамі арміі, а ў часе міру рэарганізаваць яе і падтрымліваць высока падгатаванаю тэхнічна і маральна".

Праўда, становішча цяжкае. Ужо сьпісаны горы паперы пілсудчыкамі, выліта мора чарніла, каб давесьці, што гэнэралы Сікорскі, Шэптыцкі і інш. працаўнікі Пілсудзкага адны круглыя ідыёты і няўмекі; а з боку праціўнікоў, што Пілсудзкі проста-на-проста—стары дурань і інтрыган, які ні бэ, ні мэ не разумее ў сучаснай вайне, з якога пясок ужо сыплецца. Праўда, што ў часе вайны жаўнерам апынуцца пад камандаю такіх дурняў і ідыётаў ня вельмі-то прыемна, але што ж зробіш, калі іншых, лепшых няма?

«Кур Варш.» заклікае ўрад набрацца храбрасьці і раз назаўсёды вырашыць пытаньне, бо

> „не годзіцца пакідаць усё за адказнасьць вайсковага міністра, ухіляцца ад уласнага вырашэньня, хаваць галовы ў пясок. Не годзіцца ўраду хавацца за вайсковага міністра".

Ну, што ж. Урад польскі добра ведае сваё: «пан за пана хавай сень» і кончана. Толькі ад рэвалюцыі-то яму ня будзе за каго схавацца.

Сьвежа зьлепленая «сялянская партыя» Брыля—Домбскага», чуючы надыход соймавых выбараў, пастанавіла выкінуць лёзунг аўтаноміі беларускіх і ўкраінскіх земляў у надзеі на здабыцьце на гэтых землях дэпутацкіх мандатаў. Было ясна, што справа ідзе тут толькі аб выбарным манэўры, аб выбарнай абяцанцы-цацанцы, на якую падлавілі частку заходняя-беларускіх сялян вызваленцы і іншыя палітычныя спэкулянты. Сапраўдны характар пастановы «сялянскае партыі» сьцьвярджае паміж іншымі варожая да Брыля «Газ. Пор. Варш.» (№ 63):

> „Замеры гэтае пастановы вельмі празрыстыя. Кіраўнікі сялянскае партыі, чуючы, што ў ранейшых выбарных акругах у іх зямля гарыць пад нагамі, імкнуцца „адбіцца" ў усходніх ваяводзтвах".

Дарэмна. Другі раз ашукаць па таму ж самаму рэцэпту ня ўдасца.

Тая ж газэта ў № 60 выяўляе, што варт пагрозы польскае буржуазеі. Калі выявілася, што надзеі на атрыманьне Польшчаю сталага месца ў Радзе Лігі Нацыяў зьяўляюцца вельмі мізэрнымі,—у польскіх буржуазных газэтах было поўна пагрозаў, што пры неатрыманьні сталага месца Польшча выступіць з Лігі зусім.

> „Мы лічым гэткую заяву за бяссэнсіцу"—заяўляе „Кв"—„Ліга ёсьць цяпер занадта важным фактам міжнароднага жыцьця, каб Польшча магла на яе абражацца. Сердаваньне ня ёсьць палітычным пачуцьцём. З Лігі мы ня выступім".

Грош цана белапанскім пагрозам. Выяўляецца гэта як у даным выпадку, так і ў іншых.

У апошні час.

Масавыя звальненьні рабочых у Нямеччыне.

БЭРЛІН, 11-III. Дырэкцыя капальняў у Абэрляувіцы папярэдзіла рабочых аб надыходзячым зьмяншэньні заработку ў сярэднім на 12 проц. Дзьве зьмены адхілілі гэтую пастанову дырэкцыі. У адказ на гэта дырэкцыя абвясьціла, што з 16 сакавіка звальняе ўсіх рабочых.

Саюз прадпрыёмцаў сталеліцейных заводаў Ніжняе Сілезіі папярэдзіў рабочых, што будзе скасаваны існуючы калектыўны ўгавор і зьменшана паштучная аплата з 59 пфэнігаў да 54.

Аб'яднаныя саюзы прамыслоўцаў у Рэйнска-Вэстфальскай вобласьці скасоўваюць з 31 сакавіка існуючыя калектыўныя ўгаворы і скарачаюць заработак.

Новы працэс камуністаў у Лейпцыгу.

БЭРЛІН. У дзяржаўным судзе ў Лейпцыгу пачаўся новы працэс 5 камуністаў-рабочых. Даўнаньне рабіў па гэтай справе вядомы авантурнік Юргенс, які нядаўна быў арыштаваны за крымінальныя злачынствы. Абвінавачаныя сядзелі ў астрозе да суда 22 м-цы і там іх моцна ўціскалі. Падсудных абвінавачваюць у падрыхтоўцы дзяржаўнае здрады ў 1923 г. Сьведкамі выступаюць агэнты паліцыі.

Пленум Выкан. К-ту Камінтэрну.

Заключнае пасяджэньне пленуму.

МАСКВА, 15-III. Сёньня адбылося заключнае пасяджэньне пашыранага пленуму Выканкому Камінтэрну. Пасьля спрэчак аб праэкце рэзалюцыі нямецкае камісіі з заключным словам выступіў Бухарын. Рэзалюцыя па нямецкім пытаньні была ўхвалена ўсімі галасамі проці Бордыга і Гонсэна (Нарвэгія). Рут Фішэр, Урбанс і Шэлем мелі дарадчы голас і не маглі браць удзелу ў галасаваньні, але ў выступленьнях яны заявілі, што галасавалі-б проці рэзалюцыі.

Пленум заслухаў далей даклад Фэргюссона аб працы амэрыканскае камісіі і заявы прадстаўнікоў большасьці і меншасьці амэрыканскае кампартыі. Рэзалюцыя па амэрыканскім пытаньні была ўхвалена аднагалосна.

Далей галасаваліся палітычныя тэзісы прэзыдыуму Выканкому Камінтэрну, якія таксама ўхвалены аднагалосна.

Зіноўеў, спатканы воплескамі ўсяго пленуму, зрабіў заключную прамову, пасьля чаго сэсія зачынілася.

На сэсіі ЦС Прафінтэрну.

МАСКВА, 15-III. Сёньня цэнтральны савет Прафінтэрну ўхваліў прапанаваныя камісіямі рэзалюцыі.

У заключным слове Лазоўскі сказаў: „Галоўная задача гэтае сэсіі савету Прафінтэрну—у выпрацоўцы правільных мэтадаў падыходу да мас, каб праз гэта заваяваць большасьць рабочае клясы.

Весткі адусюль.

За навукаю ў Амэрыку.

КІЗІЛ-АРДА, 14-III. Кустанайская акруговая зямельная ўправа пасылае аднаго кіргіза на 3 месяцы ў Амэрыку на завод Форда, каб ён поўнасьцю *вывучыў трактар.*

Пералёт—Лёндан-Капштадт-Лёндан.

ЛЁНДАН, 13-III. Сёньня ў Лёндан прыляцеў лётчык Кобхем. 11-га сакавіка Кобхем пры вельмі цяжкіх умовах пераляцеў Міжземнае мора, 12-га ўвечары вылецеў з Атэнаў, не зважаючы на сьнежную завею, у той самы дзень прыляцеў у Пізу (Італія), зрабіўшы зараз 840 міль. Пералётам у Лёндан Кобхем скончыў свой маршрут—Лёндан-Капштадт-Лёндан,—прычым назад ляцеў праз Каір і Атэны 15 дзён. У паветры, у часе зваротнага пералёту, Кобхем знаходзіўся 80 гадзін, праляцеўшы 8.500 міль. За час палёту Кобхем 26 разоў спушчаўся на зямлю. Пры спуску ў Лёндане Кобхем быў спатканы радаснымі выгукамі публікі.

Гульня ў цары іх экс-высокасьцяў.

БЭРЛІН. «Тэгліхе Рундшау» паведамляе, што гэтымі днямі ў Мюнхен прыехала з Лёндану і Парыжу 10 выдатных расейскіх манархістаў, у тым ліку князь Абалевскі—прадстаўнік Кірыла Уладзіміравіча, князь Сьвятаполк-Мірскі—прадстаўнік Мікалая-Мікалаевіча і князь Валконскі—прадстаўнік Мар'і Хвёдараўны. 9 сакавіка пры ўдзеле расейскіх і некалькіх нямецкіх манархістаў адбылася патаемная канфэрэнцыя. На канфэрэнцыю чакалі прыезду некалькіх вэнгерскіх манархістаў. Далей газэта паведамляе, што ў канцы сакавіка адбудзецца спатканьне між быўш. баварскім прастоланасьлядоўцам Рупрэхтам і Кірылам Уладзіміравічам, а таксама, што ў пачатку красавіка ў Парыжы зьедзецца 200 расейскіх манархістаў з мэтаю выбраць новага „цара". Гэтакім, як думаюць, будзе выбраны Кірыл Уладзіміравіч, або Мікалай Мікалаевіч.

Застой у росквіце прамысловасьці.

Абмылка ў падрахунку ўраджаю і нашых вывазных тавараў адбілася на вытворчых праграмах: бо, папершае, мы вымушаны скараціць праграму ўвозу, падругое—зьменшыць фінансаваньне прамысловасьці.

У сучасны момант пэрспэктывы больш менш вызначыліся і мы можам са здавальненьнем адзначыць, што скарачэньне ня вельмі значна закранула буйную прамысловасьць і ня ўсе яе галіны. Гэта ёсьць вынік плянавай чыннасьці дзяржавы, якая пастанавіла абавязкова давесьці прамысловасьць да ўзроўню сельска-гаспадарчага попыту, каб паступова зьнябыць таварны голад і не зачыняць заводаў, а таксама не зьмяншаць іх нагрузку.

Замест назначанага павялічэньня вытворчасьці на 49 проц. у параўнаньні з 1924-25 г., мы зараз маем праграму ў 140 проц. мінулага году.

Скарачаючы выраб на 9 проц,. мы не зьмяншаем штомесячнай нагрузкі прамысловасьці, бо пастаноўлена павялічыць практоі прадпрыёмстваў.

Няма чаго, вядома, і казаць аб тым, што скарачэньне праграмы робіцца не ў парадку „зраўнаньня". Наадварот, водлуг дырэктыў XIV партзьезду, зроблены захады, каб выраб сродкаў вытворчасьці ішоў шпарчэй, як выраб прадметаў спажываньня.

З прычыны перашкодаў у апале, якія выяўляюцца ў тым, што на 1926-27 год, мы можам застацца без запасаў, пастаноўлена не зьмяншаць ранейшае праграмы загатоўкі апалу.

Росквіт будаўніцтва і неабходнасьць павялічэньня вывазу прымушаюць нас пакінуць раней выпрацаваную праграму лясное і сілікатнае прамысловасьці. Першая з іх павінна быць выканана на 146 проц., а другая—на 170 проц. у параўнаньні з 1924-25 годам.

Ранейшую праграму вырабу прадметаў спажываньня мы прымушаны значна скараціць. Неабходнасьць зьменшыць увоз сыр'я выклікае скарачэньне праграмы тэкстыльнае прамысловасьці з 139 да 122 проц. параўнаўча з 1924-25 годам, а скуранное—з 129 да 121 проц. Праграма хімічнае прамысловасьці скарачаецца з 152 да 144 пр., а папяровае—з 116 да 111 проц.

Асабліва цяжка было скарачаць такія галіны прамысловасьці, як мэталічная і электратэхнічная. Электратэхнічная прамысловасьць ужо перавысіла даваенную норму, але патрэбнасьць у яе вырабах яшчэ больш узрасла. Мы думалі павялічыць выраб электратэхнічнае прамысловасьці на 163 проц., а зараз праграма зьменшана да 146 проц вырабу 1924-25 г. Вытворчая праграма мэталічнае прамысловасьці таксама зьменшана на 8 проц., супроць нашых плянаў і павінна даць 152 проц. вырабу 1924-25 г.

У агульным, становішча ня вельмі цяжкае. Капітальнае будаўніцтва будзе зроблена ў суме 746—822 міліёны руб. (два варыянты) г. з. амаль што ня зьменшана, а гэта вельмі важна для наступных гадоў.

Ул. Сараб'янаў.

Польска-чэхаславацкая гаспадарчая унія.

Некаторыя польскія буржуазныя газэты, асабліва-ж „Жэчпосполіта"—газэта буйнага сілескага прамыслоўцы і палітычнага дзеяча з-пад знаку хадэцыі—Карфантага старэнна пашыраюць думку аб польска-чэхаславацкім гаспадарчым аб'яднаньні. У буржуазным польскім друку прыярытэт (першынство) гэтае думкі прыпісваецца пястаўскаму дэпутату сойму Дэмбскаму: ён першы сваім розумам дадумаўся да такое справы. Кулацкая пястаўская партыя ўставіла нават пункт аб чэхаславацка-польскім гаспадарчым аб'яднаньні ў сваю праграму.

Не зважаючы аднак на шумную рэкляму, думка аб польска-чэхаславацкай гаспадарчай уніі мела вельмі халоднае спатканьне з чэхаславацкага боку. Цяпер і ў самой Польшчы раздаюцца галасы перасьцярогі ад сьпешкі ў гэтай справе.

Гаспадарчае аб'яднаньне мае рэзон дзеля такіх дзяржаў, якія ўзаемна адна другую дапаўняюць. Аб'яднаньне такіх дзяржаў ідзе на іх абапольную карысьць. Ці зьяўляюцца такімі дзяржавамі Польшча і Чэхаславакія?

Бязумоўна, Чэхаславакія, на абшарах якое знаходзіцца 50 проц. прамысловасьці быўшае Аўстра-Вэнгэрскае імпэрыі, зьяўляецца краем больш прамыслова-разьвітым, чым Польшча, якая мае больш выяўлены с.-гасп. характар. Але побач з гэтым Польшча мае некаторыя моцна разьвітыя галіны прамысловасьці. І вось якраз аказваецца, што падобныя-ж галіны прамысловасьці моцна разьвіты і ў Чэхаславакіі. Польскія і чэхаславацкія вырабы канкуруюць паміж сабою на рынках суседніх дзяржаў, пры чым чэхаславацкая прамысловасьць, як лепш наладжаная, выпірае сваімі вырабамі польскую прамысловасьць.

Дзякуючы больш моцна разьвітай прамысловасьці пры насельніцтве ўдвая меншай, чым насельнасьць Польшчы, Чэхаславакія мае абарот замежнага гандлю ўдвая большы. У 1924 г. вываз з Польшчы быў роўны 1,2 млрд. зл., а з Чэхаславакіі—2,3 млрд. зл.; прывоз у Польшчу—1,2 млрд. зл., у Чэхаславакію—2,3 млрд. зл. У чэхаславацкім і польскім прывозе і вывазе прымаюць удзел адны й тыя самыя краі на чале з Нямеччынаю.

Галоўная галіна польскае прамысловасьці—баваўняная прамысловасьць—выпіраецца чэхаславацкаю баваўнянаю прамысловасьцю з Вэнгрыі і з Румыніі, так што ў 1924 г. Польшча вывезла ў Вэнгрыю баваўняных вырабаў у 80 разоў (!) менш, чым Чэхаславакія. Агульны гандлёвы зварот у Чэхаславакіі з Вэнгрыяй у 6 разоў большы, чым у Польшчы. У той час, як баваўняная прамысловасьць Польшчы скарачаецца, то баваўняная прамысловасьць Чэхаславакіі расьце. Калі паглядзець на прывоз баваўны (хлопка) да Польшчы і Чэхаславакіі, атрымліваецца такая табліца (у тысяч. квінталаў).

	1922г	1923г	1924г
Польшча .	647,7	474,5	410,2
Чэхаславакія .	720,5	763,1	1061,8

Другім важным артыкулам у польскім вывазе зьяўляецца цукер, але тое самае становішча маецца і ў чэхаславацкім вывазе. Вываз цукру займае ў чэхаславацкім вывазе трэцяе месца. У 1921 г. было вывезена з Чэхаславакіі: шарсьцяных вырабаў на 4104 млн кр., баваўняных—на 3801,6 млн кр., цукру—на 3748,8 млн. кр., дрэва—на 2805,7 млн. кр., шкла—на 2072,7 млн. кр.

Ува ўсіх сваіх галінах чэхаславацкая прамысловасьць лепш наладжана, чым польская. Ад скасаваньня мытнае граніцы паміж Польшчаю і Чэхаславакіяй выйграла бы толькі чэхаславацкая прамысловасьць, забіваючы канкурэнцыю польскае прамысловасьці нават на польскіх землях.

Насоўваецца пытаньне: чаму-ж Карфанты і пястаўцы прапаведуюць такую унію з Чэхаславакіяй? Пястаўцы, як партыя заможнага сялянства, не зацікаўлены ў захаваньні польскае прамысловасьці. Упадак прамысловасьці, зьмяншэньне ролі прамысловае буржуазіі і пралетарыяту аўтаматычна павялічвае палітычнае значэньне пястаўцаў. Сялянства-ж атрымала-бы лепшыя тавары за больш танную цану. Карфанты-ж, як відаць, чэхаславацкае канкурэнцыі дзеля сябе не баіцца, але разьлічае на тое, што яго канкурэнты з польскіх прамыслоўцаў будуць зьбіты.

Дзеля таго, што праэкт гаспадарчага аб'яднаньня з Чэхаславакіяй занадта закранае інтарэсы як польскае буржуазіі, так і пралетарыяту,—трэба думаць, што ён праведзены ў жыцьцё ня будзе.

М. С.

У Саюзных Рэспубліках.

На 7-ым зьезьдзе РЛКСМ.

МАСКВА, 16-III. На раніўнім пасяджэньні зьезду РЛКСМ 16 сакавіка сэкратар ЦК РЛКСМ Мільчакоў зрабіў даклад аб чарговых задачах саюзнага будаўніцтва. Пралетарскае кіраўніцтва ў саюзе павінна быць захавана. Лёзунг «Уся рабочая моладзь у камсамол» застаецца надалей лёзунгам дня. Трэба ўзмоцніць палітычную і культурную вучобу, вывучэньне ленінізму і выхаваньне камсамольцаў. Трэба выгнаць з радоў камсамолу п'янства, распусту і хуліганства. Камсамолец павінен павясьці за сабою беспартыйную моладзь і камсамолец павінен быць прыкладам для яе. Трэба сур'ёзна ўзяць напрамак на разьвіцьцё самадзейнасьці шырокіх мас моладзі, а гэта магчыма толькі пры разьвіцьці ўнутрысаюзнае дэмакратыі. Трэба разгрузіць актыў, адначасна павышаючы яго культурны і палітычны ўзровень.

Потым Мільчакоў спыніўся на задачах па працы сярод дзяўчат. Ад 6-га зьезду лік дзяўчат у камсамоле вырас з 78000 (15 проц) да 32000 (20 проц). Трэба змагацца з нетаварыскімі паводзінамі з дзяўчатамі і высоўваць іх на адказную працу.

Адчыняецца пленум выканаўчага камітэту КІМ'у.

МАСКВА, 16-III. Заўтра адчыніцца пашыраны пленум вык. к-ту Камінтэрну моладзі. Зьехалася 35 прадстаўнікоў камуністычных саюзаў моладзі розных краёў.

Зьнішчым крызіс транспарту.

Заява т. Рудзутака на зьезьдзе чыгуначнікаў.

МАСКВА. На ўсесаюзным зьезьдзе чыгуначнікаў НК Шляхаў т. Рудзутак зрабіў даклад пра становішча і пэрспэктывы транспартнае гаспадаркі. Ён заявіў, што агульны лік грузаў у сёлетнім годзе перавялічыць агульны лік грузаў апошніх двох гадоў. Павялічваецца таксама астача незагружаных вагонаў. На 1 кастрычніка незагружаных вагонаў было 6486, на 1 сакавіка —41716, зараз—50000. Транспартныя перашкоды, затрымліваючыя далейшае разьвіцьцё народнае гаспадаркі, выкліканы адсутнасьцю запасу вагонаў. Таксама амаль што няма запасу цягнікоў. У сёлетнім апэрацыйным годзе не хапае дзеля нармальнае працы транспарту 30000 тав. вагонаў і 500 цягнікоў.

Наша прамысловасьць сёлета ўпяршыню за час рэвалюцыі пачала будаваць новыя вагоны. Аднак, яны ня могуць задаволіць росту патрэбы ў іх транспарту. Як зьнішчыць такія перашкоды? Рамонтная праграма павінна быць выканана цалкам. Трэба ўжыць усе меры да таго, каб рамонтныя майстэрні былі забясьпечаны ўсімі матар'яламі. Грузы павінны хутчэй дастаўляцца, трэба зьнішчыць простоі вагонаў і наладзіць суровую працоўную дысцыпліну ў радох працаўнікоў транспарту. Гэтыя меры дадуць нам палову таго ліку вагонаў, якога не хапае зараз дзеля нармальнае працы.

Канфэрэнцыя працаўнікоў дашкольнага выхаваньня.

МАСКВА. 15-га сакавіка адчынілася ўсерасейская канфэрэнцыя працаўнікоў дашкольнага выхаваньня, на якую зьехалася больш 1.000 дэлегатаў з усіх канцоў РСФСР. На канфэрэнцыі прысутнічаюць прадстаўнікі ад 23 нацыянальнасьцяў, а таксама Украіны, Беларусі, Узьбекістану, Закаўказьзя.

Тав. Крупская ў прывітаньні зазначыла, што школьныя і дашкольныя ўстановы павінны імкнуцца да таго, каб зрабіць з дзіцяці чалавека, максімальна здольнага да працы.

Ад імя міжнароднага жаночага сэкратарыяту Выканкому Камінтэрну канфэрэнцыю вітала Клара Цэткін, спатканая доўга нясьціхаўшымі воплескамі. Цэткін сказала, што на лёс настаўніцтва выпала вялізарная роля ў справе будаваньня савецкае дзяржавы. Настаўніцтва працуе над самым каштоўным матар'ялам—дзіцём.

Памёр пісьменьнік Фурманаў.

МАСКВА, 16-III. Учора памёр пралетарскі пісьменьнік Дзьмітры Фурманаў, аўтар «Мятежа» і „Чапаева". Фурманаў будзе пахаваны на Чырвонай пляцоўцы Нова-Дзевічага манастыра.

НА МЯСЦОХ.

Прыстасаваньне культурных расьлін да мясцовых умоў СССР.

ЛЕНІНГРАД, 15-III. Усесаюзны інстытут прыкладное батанікі наладжвае ў 90 пунктах СССР дасьледчы засеў 90 000 розных узораў бабовых, макавых, валакністых і іншых расьлін. Інстытут пачаў закладку рассаднікаў садовых дрэваў у Дзіцячым Сяле, на Беларусі, Украіне, Паўночным Каўказе, у стэпавай паласе. З вясны інстытут пачынае дасьледчыя засевы ў розных раёнах СССР лекавых расьлін.

Пажар у тэатры „Камэдыя" у Ленінградзе.

ЛЕНІНГРАД 15 III. У тэатры «Камэдыя» 12 сакавіка ў часе спэктаклю здарыўся пажар. Гарэлі памяшканьні на вышках і трубы дзеля вэнтыляцыі. Спэктакль быў спынены. Адміністрацыя тэатру выявіла спакойнасьць, і ўсё скончылася без ахвяр. Зьехалася 10 пажарных дружын. Пажар хутка быў спынены. Тэатр не пацярпеў.

Новы нафтавы фантан.

ПАЎТАРАЦК, 13 III. На высьпе Чэлокеме забіў нафтавы фантан вышынёю ў 12 сажняў. Выкінуўшы больш 1.000 пудоў гравія з нафтаю, фантан пасьля невялікага перапынку забіў з яшчэ большаю сілаю. У шчылінах пачалі бурна вылучацца газы і пераліваццa ў нафту.

Увага: высьпа Чэлекем—на Каспійскім моры, 50 вёрст на поўдзень ад Краснаводзку. Мае нафтавыя месцародды, разьмеры якіх яшчэ ня выяўлены. З канца мінулага стагодзьдзя існуюць нафтавыя промыслы, заснаваныя вядомым Нобелем. У апошні час на нафтавы месцарод Чэлекема зьвернута ўвага.

Занядужаньні чорнаю воспаю.

БАТУМ, 14-III. У некаторых мясцох Аджырыстану, у тым ліку ў Батуме, заўважаны выпадкі чорнае воспы. Народны Камісарыят Аховы Здароўя ўжывае меры дзеля барацьбы з эпідэміяю. Уводзіцца абавязковая прышчэпка воспы.

Нішчым няпісьменнасьць.

НІЖНІ-НОЎГАРАД, 15 III. За першую палову сёлетняга вучэбнага году зьнішчана ў губэрні няпісьменнасьць сярод 305000 чал., з якіх больш 3000 татар і мардвы.

Сяляне на чале вышэйшых органаў улады.

СТАЎРОПАЛЬ-КАЎКАСКІ, 15-III. Сёньня стаўропальскія сяляне выпраўлялі ў Маскву свайго земляка, селяніна вёскі Канстантынаўкі, намесьніка старшыні Стаўропальскага выканкому тав. Лепіна, які выкліканы ў УЦВК, дзе яму даручана праца ў галіне прыёмкі і рассьледаваньня сялянскіх скаргаў. Тав. Лепін—сябар Усерасейскага ЦВК.

Першы сьнег у Ялце.

СЕВАСТОПАЛЬ, 15-III. Над горадам перавёўся моцны сьнегавы вецер. У Ялце прайшоў цыклён. Тэмпэратура востра зьмянілася, выпаў першы раз за зіму сьнег.

Радыё заваёўвае вёску.

НІЖНІ НОЎГАРАД, 15-III. З вёсак, дзе ёсьць радыёпрыёмнікі, паведамляецца, што сяляне надзвычайна зацікаўлены радыё. Нават старыя сяляне, каб пачуць радыё, прыходзяць пешкі з далёкіх вёсак.

— АБВЕСТКІ —
прымаюцца ў Канторы „САВ. БЕЛ.".
Менск, Савецкая, 63. — *Тэлеф. 244.*

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

Раённыя зьезды саветаў.

Актыўнасьць узрастае.

(Дрыбінскі р., Аршанск. акр.).

З 3 па 7 сакавіка г.г. адбыўся 3-ці Дрыбінскі раённы зьезд саветаў. Склад дэлегатаў быў пераважна бядняцка-серадняцкі.

Справаздачы АВК і РВК былі заслуханы з вялікай увагай, пасьля чаго распачаліся спрэчкі па дакладах. Выступаўшыя ў спрэчках таварышы зазначылі ўсе недахваты і хібы ў мінулай працы і далі наказ, каб палепшыць гэту працу ў далейшым і каб унікнуць хібаў.

Жанчыны таксама выступалі на зьезьдзе і прасілі зьезд зьвярнуць асаблівую ўвагу на палепшаньне іх жыцьця праз арганізацыю іх, а таксама прасілі стварыць магчымасьць вызваленьня іх ад хатняга прадзіва праз перадачу іхняга сырцу на фабрыкі дзеля выпрацоўкі за невялікую плату, каб такім спосабам стварыць магчымасьць свабоднага ўдзелу ў грамадзкай працы.

У заключным слове прадстаўнік АВК т. Шымеліс не згадзўся ні з адным таварышом адносна недахватаў, якія яны адзначалі ў працы АВК і вышла, нібы праца вялася бяз ніякіх хібаў і ўсё абстаіць так добра, што лепш і ня трэба. Гэта, разумеецца, няправільны падход да справы, бо пасьля гэтага ніхто з таварышоў ня будзе шчыра выказваць свае думкі, усе будуць маўчаць.

Так і дэлегаты казалі: лепш маўчаць, бо ўсё роўна будзеш вінаваты.

Але, наогул, зьезд адбыўся вельмі актыўна, у склад новага РВК былі абраны чэсныя людзі, якія, можна быць упэўненымі, павядуць добрую працу на карысьць сялян. Сход даў ім належны наказ, якім яны павінны кіравацца ў наступным годзе.

Дэлегат зьезду **М. Амаркін.**

Вучымся культурна гаспадарыць.

Праз с.-г. школу—да пасёлкаў і шматпольля.

(С. Вяляцічы, Барыс ўск. р.).

Земляўпарадкаваньне Вяляціч закончылася. Вёска расьсяляецца на чатыры пасёлкі і пераходзіць на чатырохпольле. Некаторыя сяляне ўжо пачынаюць перавозіцца на новыя месцы.

Спачатку сяляне мала верылі ў карыснасьць новых мерапрыёмстваў, у магчымасьць палепшаньня гаспадаркі культурнымі мерамі. Але зусім сваячасна ААНА сумесна з АЗА тут была адчынена ўвімку для дарослых сялян сельска-гаспадарчая школа, якая мае сваёй мэтай азнаёміць насельніцтва тэорэтычна і практычна з новымі лепшымі формамі і спосабамі вядзеньня сельскае гаспадаркі.

У школу зразу ж запісалася 58 сялян, з якіх 30 зьяўляюцца пастаяннымі слухачамі.

З боку слухачоў сялян прыкмячаецца вялікая зацікаўленасьць працай у школе: задаюцца пытаньні, некаторыя выказываюць свае погляды, дзеляцца сваёй практыкай, расказываюць аб пастаноўцы сельскай гаспадаркі ў Нямеччыне (быўшыя ў палону).

Пры школе для сялян адсартавана каля 500 пуд. насеньня, набыта 2 дацкіх кармушкі для паказнага кармленьня 3 сялянскіх кароў.

Пры дапамозе настаўнікаў-аграномаў школы сяляне 3 х пасёлкаў арганізавалі мэліарацыйнае т-ва, якое скора распачне сваю працу.

З вясны пачнуцца практычныя заняткі ў гаспадарках слухачоў школы. Сяляне асабліва чакаюць дапамогі настаўнікаў аграномаў у арганізацыі і наладжаньні новай гаспадаркі.

Ёсьць імкненьне і жаданьне садзіць сады, заводзіць пчэльнікі.

Настрой і жаданьні актыўнай часткі сялян паступова перадаюцца і іншым, больш пасыўным і недаверчывым сялянам.

Неабходна б было толькі, каб школа прыцягнула якнайскарэй і сялянак, якія дагэтуль амаль што зусім ня зьвязаны з школай. Асабліва патрэбна б было павышэньне іх ведаў па гароднітцтву, па догляду за жывёлай і дамовымі птушкамі, дзе пераважная роля астаецца за жанчынамі.

В. С.

С.-г. асьвета ў Дукорцаў.

(Сьмілавіцкі р., Меншчына).

Пры хаце-чытальні ў Дукорскім сельсавеце ўтворан сельска-гаспадарчы гурток. Было праведзена ўжо некалькі лекцыяў па сельскай гаспадарцы.

Праслухана ўжо гэтак сама лекцыі па кармленьню і паляпшэньню жывёлы. Неўзабаве будзем займацца практычным доглядам і кармленьнем жывёлы. Гэтаю працаю будзе кіраваць загадчык савецкаю гаспадаркаю т. Дзідоў.

Потым будзем праводзіць падрыхтоўчую працу да вясны. Вясною будуць прароблены досьледы на ворыву і засевах.

Адносіны з боку сялян да сельска-гаспадарчага гуртка вельмі добрыя: яны наведваюць гурток акуратна і ў часе заняткаў задаюць шмат пытаньняў, што вынікаюць ад чытаньня лекцыяў.

Наогул кажучы, гурток працуе добра і ад яго трэба чакаць карысных вынікаў.

Верас.

Грамадзкая праца студэнтаў.

(Варонецкі с.-г. тэхнікум, Стара-Барысаў).

З агульнага ліку 96 студэнтаў—55 камсамольцаў і 5 партыйцаў. Такі пераважна камсамольскі склад студэнтаў даў магчымасьць шырока разгарнуць грамадзкую працу. У тэхнікуме ёсьць ячэйкі Авіахіму, бязбожнікаў, Мопру, прэч няпісьменнасьць. Ёсьць гурткі: агранамічны, драматычны, палітычны, краязнаўчы і іншыя. Працуюць камісіі: культурная, санітарная і інш. Выдаецца насьценгазэта, часопісь. Штомесячна выпісваецца 50 розных газэт і часопісаў. Асабліва шырока пастаўлена праца ў вёсках, як агранамічная, гэтак і культасьветная.

У вёсках абслугоўваюцца 3 с.-г. гурткі, 1 культ.-асьветны гурток і 2 палітгурткі.

Гурткамі ахопліваецца шмат сялянства.

Вёскі, якія знаходзяцца блізка і ў якіх тэхнікум па якіх небудзь умовах ня вёў працы, кажуць: «хадзеце да нас працаваць».

Студэнтамі ў вёсцы праводзіцца ліквідацыя няпісьменнасьці сярод сялянства. Пакуль што гэткі пункт працуе адзін, дзе ліквідуюць няпісьменнасьць 18 жанчын сялянак і 3 мужчыны. Гэткі пункт ліквідацыі няпісьменнасьці ёсьць і ў тэхнікуме, дзе ліквідуецца няпісьменнасьць 16 рабочых.

Ячэйка Мопру з'арганізавала ў вёсках 2 ячэйкі Мопру.

Адносіны сялянства да студэнтаў добрыя; студэнты карыстаюцца аўтарытэтам.

Мікола Гаеўскі.

Быўшыя памешчыцкія млыны—камітэтам узаемадапамогі.

(Плешчаніцкі р, Барыс. акр.)

У Плешчаніцкім раёне засталіся пасьля рэвалюцыі быўшыя панскія млыны, якія цяпер прыўлашчаны астаўшыміся на іх арандатарамі. Да такіх належыць **млын Кішкурна** б. памешчыка Іванова (Хатаевіцкі с-с.) і **млыны Таторскі і Завішынскі** б. памешчыка Фалькоўскага (Завішынскі с.-с.).

Сяляне церпяць шмат крыўды ад гэтых павукоў-арандатароў, якія абвешваюць і крадуць збожжа, дорага бяруць за памол, а часта зусім адмаўляюцца малоць, бяручы буйныя падрады, напр., на крупы-аўсянку і г. д. Ня раз на сходах сяляне выказваліся аб гэтых млынох, каб іх перадалі камітэтам узаемадапамогі. Ад гэтага была б вялікая карысьць, бо сяляне атрымалі-б мажлівасьць таньней і бяз ніякае страты абмалоць сваё збожжа, і апрача таго, камітэт узаемадапамогі меў-бы прыбытак і мог бы дапамагаць беднаце.

Наконт гэтае справы прыходзілася гутарыць з сялянамі суседніх раёнаў, дзе таксама ёсьць шмат б. панскіх млыноў. Трэба ўсе такія млыны на Беларусі выявіць, адабраць у арандатараў і перадаць камітэтам узаемадапамогі—вось агульная думка сялян.

А. К.

На трэцім фронце.

(Астр Гарадок, Менскае акругі.)

Ліквідацыя няпісьменнасьці сярод дарослага насельніцтва нашага раёну ідзе поўным ходам. Калі ў прошлым годзе працавала толькі 22 лікпункты, то ў гэтым годзе працуе 36. Лікпункты прошлага году абхоплівалі каля 400 няпісьменных, а ў гэтым годзе яны абхопліваюць 866. Амаль што пры кожнай школе ёсьць лікпункты.

Да ліквідацыі няпісьменнасьці прыцягнута ня толькі настаўніцтва, але і вясковы актыў, дэмабілізаваныя чырвонаармейцы і інш. Раённым праўленьнем т-ва «ПН» арганізавана 27 ячэек, якія сачаць за нармальным ходам працы ў лікпунктах, а таксама пашыраюць ідэі т-ва «Прэч няпісьменнасьць».

Сялянства добра ўжо пранялося самасьвядомасьцю аб неабходнасьці ліквідаваць сваю няпісьменнасьць і цягнецца ў лікпункты, можна сказаць стыхійна.

Кенартовіч.

Глухі куток.

(Прадмесьце Малая Падзер г. Слуцку).

Жыцьцё ідзе наперад. Многа зьмен мы бачым за гэты час у нашых вёсках. Толькі жыхары прад. Падзер жывуць так, як жылі восем год назад. Плюхаецца падзерац у гразі ўвесну і ўвосень, часамі нават возіць ваду з калодзежа, бо прывесьці нельга. Але пакуль што ня відаць у яго жаданьня жыць лепш, жаданьня пазбавіцца гэтае гразі.

Дый ня дзіва, што так робіцца! За ўвесь гэты час ніякае культурнае працы не вялося і не вядзецца. Ніводнае газэты ня выпісваецца ніводнае часопісі.

Ёсьць тут і моладзь, але яна больш цікавіцца вячоркамі, картамі, самагонам і інш. Кніжкі, газэты яе зусім ня цікавяць.

Праца сярод жанчын таксама не вядзецца, дзеля чаго падзерка зьяўляецца самай адсталай жанчынай. Прасьніца, печ, дзеці—вось чым занята яна. Цікавасьці-ж да грамадзянскай працы ніякай. Нават дзеці і тыя бегаюць па вуліцах ды дражняць сабак, а ня вучацца. Праўда, школа ад Падзеры блізка—усяго 1 вярста, але перашкаджае рака. Толькі ўзімку можна бегаць дзецям у школу, а ў іншыя поры году—сядзі дома. Ня турбуюцца падзерцы пакласьці праз рэчку кладкі, каб даць магчымасьць дзецям атрымаць асьвету. Наогул, пануе тут такая цемра, што, здаецца, прадмесьце знаходзіцца недзе ў глухім Палесьсі, а ня блізка каля гораду.

Трэба Гар-савету і іншым арганізацыям зьвярнуць больш увагі на акраіны гораду і падняць культурны ўзровень іх.

П. Асьцюк.

Акруговая хроніка.

Земляўпарадкаваньне яўрэяў.

Полацк У гэтым годзе Полацкая акруга па заданьню НКЗ павінна вылучыць дзеля земляўпарадкаваньня працоўных яўрэяў 300 дзес. зямлі. Апрача гэтага, у плян земляўпарадкаваньня ўваходзіць перасяленьне некалькіх сямей з акругі ў Крым і на Каўказ. Полацкі камітэт па земляўпарадкаваньню працоўных яўрэяў пры Акр. Зям. Адд. пастанавіў правесьці рэгістрацыю жадаючых перасяліцца. У першую чаргу рэгістрацыя будзе праводзіцца у Ушацкім, Дрысенскім і Асьвейскім раёнах.

Пабудова вэтэрынарных больніц.

Віцебск. Намечана пабудова вэтэрынарных больніц у Межанскім і Сіроцінскім раёне. Больніцы будуць пабудованы са сродкаў мясцовага бюджэту. Каштарыс зямельнага аддзелу на больніцы і кватэры для пэрсаналу ў суме 4919 р б. зацьверджаны акруговай плянавай камісіяй.

Праводзеньне нацыянальнай палітыкі.

Віцебск Для падрыхтоўкі працаўнікоў да пераводу раённых устаноў на беларускую мову ва ўсіх раёнах арганізаваны курсы беларусазнаўства. Курсы разьлічаны на 3 месяцы. Па сканчэньні курсаў будзе зроблена паверка ведаў слухачоў.

Адбудаваньне школ.

Клімавічы. Калінінскі АВК зацьвердзіў плян Акр. АНА на пабудову ў 1926 годзе ў розных раёнах акругі 10 новых школьных будынкаў. З 10-ці будынкаў 9 будуць пабудованы для 2 охкамплектнаа школы.

Нам пішуць.

Год чакаем газэт.

Захацелі сяляне вёскі Мітошкі (Крупскі р., Барысаўшчына) выпісаць сабе некалькі газэт. Калектыўна сабралі грошы і аддалі іх старшыні с-савету т. Доўгаму, які занёс іх на пошту і адтуль атрымаў квітанцыю.

—Ну, думаюць сяляне, пачытаем газэты. Але ня спраўдзілася надзея. Ужо цэлы год прайшоў, а газэт нямашака і цяпер. Што зрабілася з грашмі і дзе яны вандруюць—нямаведама. Пыталіся некалькі разоў на пошце, тыя кажуць, што грошы адаслалі. Няўжо ж сялянскія грошы прапалі на пошта.

Р. Г.

Патрэбна хата-чытальня.

У Варатоўскім сельсавеце (Смалявіцкі р., Меншчына), многа ёсьць моладзі і дарослых грамадзян, якія вельмі цікавяцца асьветай. Але бяда—няма дзе атрымаць гэту асьвету. Да гэтай пары ў с-с. няма хаты-чытальні. Вечарамі вольны час моладзі няма дзе праводзіць.

Трэба Варатоўскаму савету паклапаціцца аб гэтай справе і адчыніць хату-чытальню.

Верасок.

Рабочае жыцьцё.

Добры прыклад.

(Завод „Труды“, Полаччына).

Заслухаўшы два тыдні таму справаздачу завкому, сягоньня акрпрафбюро прыслала свайго прадстаўніка зрабіць справаздачу аб праробленай за год працы перад рабочымі заводу «Труды»,—членамі саюзу хімікаў. У сваёй справаздачы старшыня акрпрафбюро тав. Санчэнка адзначыў наступнае. Абслугоўваючы членаў саюзаў, крыху больш за 6000, саюзы дасягнулі такога росту, у значнай частцы, асабліва ў вёсцы за кошт батрацтва. Не ахоплена саюзам у сучасны момант 19 проц. працуючых, якіх па розных прычынах у саюз прыняць было немагчыма. Нягледзячы на тое, што 50 проц. членаў прэзыдыуму акрпрафбюро, працаўнікі кааптыраваныя, што падбор кандыдатур пры мінулых выбарах быў ня зусім удалы, усё-ж-такі плянавая праца выканана процантаў на 75-80.

Сувязь з акраддзяленьнямі саюзаў праводзілася праз прысутнічаньне прадстаўнікоў на пасяджэньнях. За год склікана дзевяць нарад акрсаюзаў.

Дзеля таго, што падбор членаў бюро быў не дасканалы, ня ўсе члены былі нагружаны працаю. Упаўнаважаныя, а ў іншых раёнах, дзе маецца райпрафбюро, наладзілі сваю работу, як па абслугоўваньню сваіх членаў, а рабземлес і па ўцягваньню батракоў у саюз. Вылвжэньне праходзіць слаба, мала яшчэ падрыхтавана рабочых, якім бы можна бы даручыць прафэсыйную ці гаспадарчую працу. За гэты год рэарганізавана акруговая каса ўзаемадапамогі. Каб прыблізіць яе бліжэй к масам, пры кожным райпрафбюро арганізаваны раённыя касы. Добрыя вынікі мела зьбіраньне членскіх узносаў праз упаўнаважаных. У тых саюзах, дзе гэта наладжана, няма запазычанасьці, а завком звольнены ад гэтай маруднай работы.

Слаба працавалі рэвізыйныя камісіі; можа справа наладзіцца цяпер, калі і рэв. камісія адказна за пастаноўку працы. У эканамічнай працы прыходзілася сустракацца галоўным чынам са зьверхтэрміновымі работамі, якія вытворчыя ўстановы, дзякуючы абмяжованасьці каштарысу і бюджэту не маглі аплачваць. Досыць значныя дасягненьні маюцца ў прадукцыйнасьці працы, а здгэтуль і павышэньне заработнай платы. **На І Х—24 году сярэдні заработак быў 36 рублёў, а на І Х—25 году—40 рублёў.**

У сучасны момант па новых дагаворах зарплата будзе яшчэ крыху вышэй. Мэддапамога па гораду пастаўлена на належную вышыню, па раёнах жа горш, бо туды не хочуць ехаць мэдпрацаўнікі, а падругое, няма належных будынкаў. Дом адпачынку не здавальняе нашых запатрабаваньняў. Па культурнай працы зроблена таксама ня надта многа за адсутнасьцю памяшканьня: адзін партрабклюб на ўвесь горад, а па раёнах і таго няма. У горадзе арганізавана сіняя блуза, якая заваявала аўтарытэт рабочых. Слаба фізкультура; да зімовага спорту не падрыхтаваліся за адсутнасьцю на патрэбныя прылады сродкаў.

Пасьля дакладу і значнага ліку пытаньняў у спрэчках і ў рэзалюцыі абгаворана наступнае. Працу акрпрафбюро лічыць здавальняючай, у далейшым зьвярнуць асаблівую ўвагу на большую жывую сувязь, а то ўсяго за год адно пленарнае пасяджэньне акрпрафбюро было на заводзе. Неабходна часьцей рабіць справаздачу, каб рабочыя ведалі, хто перад імі адчытваецца. Правесьці дасканальны мэдыцынскі агляд рабочых у прысутнічаньні спэцыялістаў па розных хваробах і пабудаваць на заводзе больніцу. Рабочыя скардзіліся на адсутнічаньне пры заводзе школы 7-годкі і дзіцячага саду. На заводзе і навакольных вёсках да 400 дзяцей, а маецца ўсяго няпоўная 4-х годка.

Мятла.

Як палепшыць справаздачы страхкасы.

Нашы справаздачы на агульных сходах і на канфэрэнцыях вельмі нудныя і надзвычайна доўгія. У нашай працы ўжо наладзіўся такі парадак, што перад справаздачаю сябра прафсаюзу вельмі мала ведае аб працы свайго праўленьня, ці камітэту страхкасы. На самым-жа сходзе, дзе адбываецца справаздача, удзельнік атрымлівае досыць тоўстую кніжку, якую слаба пісьменнаму рабочаму трэба чытаць некалькі дзён; пасьля гэтага дакладчык гадзіны дзьве, ці дзьве з паловаю робіць доўгі, нудны даклад—пераказ надрукаванага ў кніжцы—з вялікімі лічбамі, якіх сход усё роўна не памятае, а слухае праз сон, або, у лепшым выпадку, размаўляючы паміж сабою аб іншых рэчах.

Здаецца, што пара спыніць такую форму справаздачы. Трэба справаздачы наладзіць больш жыцьцёва, прыблізіць іх да мас.

Першаю ўмоваю ў гэтым зьяўляецца вывешваньне на відных месцах і раздача на рукі застрахаваным кароткае і выразнае, надрукаванае ў лічбах, справаздачы з неабходнымі тлумачэньнямі. Калі магчыма, можна зьмясьціць падрабязную справаздачу аб працы кароткім апавяданьнем. Апавяданьне трэба распаўсюджыць у клюбе, у Ленінскім кутку, на прадпрыемствах, праз сьветавую, вусную, ці жывую газэту, разгледзіць на сходзе прафэсыянальнага актыву і г. д. Пасьля гэтага дакладчык на сходзе павінен будзе сказаць толькі пра вынікі працы і затрымацца на далейшых магчымасьцях. Як мага больш часу трэба пакінуць на пытаньні і спрэчкі, якія патрэбны, каб добра высьветліць працу.

Такі парадак справаздачнасьці, бясспрэчна, дасьць больш карысьці нашай працы, чымся доўгія справаздачы, якія толькі зморваюць прысутных і не даюць належнае крытыкі.

Яшчэ больш увагі трэба зварочваць на патрабязны разгляд рэзалюцый і вынікаў па справаздачы.

Р. Алесін.

Чым не здаволены рабочыя?

(Лагойскі раён, Меншчына).

На сход рабочыя—застрахаваныя Лагойскага раёну прышлі ня толькі каб аддаць свой доўг. Не. Іх цікавіла праца Менстрахкасы і аб гэтым добра сьведчыць тая ўвага, з якой яны слухалі справаздачу т. Эрэнбурга, тыя спрэчкі, якія так яскрава адбілі думкі і жаданьні рабочых.

Т. Эрэнбург у сваёй справаздачы адзначыў, што за апошні час у раёне адчыніліся дзьве новыя больніцы. Усяго раён абслугоўваюць 30 дактароў. Але іх усё ж не хапае

— Мы хацелі выпісаць з Масквы яшчэ некалькі беспрацоўных дактароў, але яны чамусьці ня едуць.

Лічба застрахаваных па Лагойскаму раёну гэтак сама за апошні год узрасла: замест 285 чал.—359.

Спрэчкі.

Рабочыя ў іх яскрава адбілі, што яны нездаволены вельмі рэдкімі справаздачамі Менстрахкасы.

Адно мейсца якое адпусьцілі Лагойскім застрахованым у доме адпачынку зусім не здавальняе рабочых.

Рабочых вельмі цікавіла пытаньне аб мэд. дапамозе дзецям застрахаваных. Дагэтуль яна праводзілася вельмі слаба.

На раённую канфэрэнцыю страхкас сход аднагалосна абраў т. т. Саўко, Вайнэра і Сапрыкава.

Старобінцаў.

ХРОНІКА.

У ЦСПСБ.

— Досьлед бюджэту рабочых БССР распачаўся 10 сакавіка і працягнецца да 10 красавіка. Усім ЦП саюзаў запрапанавана рабіць магчымыя дапамогі ў працы па досьледу.

— На акулярнай і панчошнай фабрыках, дзе кіраўнічая прафэсыянальная праца знаходзіцца ў веданьні жанчын-работніц, згодна пастановы прэзыдыуму ЦСПСБ, ліквідуецца інстытут прафарганізатараў па працы сярод жанчын. Уся гэта праца цалком ускладаецца на фабзавмясцкомы.

Ліквідаваньне інстытуту пры акруговых аддзяленьнях праводзіцца пасьля папярэдняга ўзгадненьня з адпаведнымі жанаддзеламі.

У вучастковым прафсаюзе МББ чыгункі.

— 15 красавіка ў Менску склікаецца вучастковы зьезд. На зьезьдзе будзе заслухана шэраг дакладаў, як гаспадарчага так і прафэсыянальнага зьместу. Будуць пераабраны вучастковы прафсаюз, вучстрахкаса, інспэктар працы. На зьезьдзе адбудуцца выбары на дарожны зьезд у ліку аднаго дэлегата ад 250 сяброў саюзу.

— ЦК даў сваю згоду на арганізацыю на тэрыторыі БССР цэнтральнага бюро прафсаюзаў чыгуначнікаў. Канчаткова арганізацыю бюро зацьвердзіць Усебеларускі зьезд чыгуначнікаў, які мае адбыцца пасьля перавыбараў вучастковага прафсаюзу.

— Ня гледзячы на труднасьці ў атрыманьні сродкаў, вучастковы прафсаюз чыгуначнікаў МББ чыгункі ў сёлетнім годзе мае пабудаваць да 30 кватэр для рабочых.

У леташнім годзе адбудавана 8 кватэр.

„Лістападаўшчына“.

Прамова дзяржаўнага пракурора тав. Судакова.

Грамадзяне судзьдзі! У апошнія гады мы мелі мала такіх здарэньняў, каб савецкаму суду прыходзілася разглядаць контр-рэвалюцыйныя справы; савецкаму суду ня прыходзілася сутыкацца на практыцы з такімі справамі, якія разьбіраюцца на гэтым працэсе ў працягу 10 дзён.

Гэты працэс сьведчыць аб тым, што наш вораг ня сьпіць, што яго мэта—гэта разбурыць тое будаўніцтва, якое вядзецца савецкай уладай.

Наша белая эміграцыя падзяляецца на два лягеры: авантурыстаў і ашуканых. Апошняя катэгорыя грамадзян раскаялася і хоча вярнуцца працаваць на сваю бацькаўшчыну, але адначасна з чэснымі грамадзянамі да нас варочаюцца заўзятыя контр-рэвалюцыянэры: першыя жадаюць прымаць удзел у савецкім будаўніцтве, другія—каб пашкодзіць нам, каб бурыць жыцьцё, якое ў нас распачалося.

І вось у гэтым працэсе мы можам убачыць такую асобу. На абшары аднэй часткі БССР у 1922-23 годзе зьяўляецца асоба контр-рэвалюцыйнага напрамку, асоба авантурыста, гэта—Юрка Лістапад, які распачынае сваю здрадніцкую выхаваўчую працу. У той час, калі Савецкі Саюз мацнее, калі ўсё сялянства праяўляе актыўнасьць, калі сельскі настаўнік ідзе поплеч з савецкай уладай, у гэты самы час Лістапад пачынае сваю здрадніцкую контр-рэвалюцыйную працу. У 1924-25 навуковым годзе ствараецца арганізацыя з маладых і амаль бедных сялянскіх хлапцоў: Мяцельскага, двох братоў Казакоў, Дзямідовіча і Макарэні. З паказаньняў сьведак і падсуднага Макарэні можна прасачыць, як ішла вярбоўка ў гэту арганізацыю. Спачатку складаецца часопіс, як вучнёўская праца, але там быў плян, добра абмеркаваны; зьмяшчаюцца артыкулы з контр-рэвалюцыйным зьместам, з усякімі тэорыямі проці савецкай улады, далей складаюцца адозвы з заклікам сялян паўстаць проці савецкай улады. Паступова з гуртка фармуецца контр-рэвалюцыйная арганізацыя. Хто ж зьяўляецца віноўнікам утварэньня гэтай арганізацыі? Імя гэтай асобы Юрка Лістапад. Непасрэдны ўдзел Лістапада ў гэтай справе відаць з таго, што Дзямідовіч перадае часопіс Лістападу пацёмна, вечарам, каб ніхто ня бачыў. Гэта гаворыць аб тым, што Лістапад галоўны кіраўнік гэтай арганізацыі. Хто-ж дасьць незнаёмаму чалавеку на прагляд контр-рэвалюцыйную пісаніну? Лістапад тут наіўна тлумачыў, што яго, нібы, хацеў справакаваць Дзямідовіч, але чаму ж яго папярэджваюць аб арышце Дзямідовіча. Далей, калі Лістапад чэсны чалавек, нашто ён паліць часопіс і не дае яго ў адпаведныя рукі.

З перагляду карэспандэнцыі падсудных таксама выяўляецца сувязь падсудных з Лістападам. У лісьце Макарэні да Мяцельскага ён піша: «Ня ведаю, што сказаў Лістапад пра часопіс». Лістапад зьяўляецца палітычным вокам гэтай арганізацыі, ён кіруе ёю. З матар'ялаў таксама відаць, што Мяцельскі шукае нейкую контр-рэвалюцыйную тэорыю; гэтыя творы таксама праглядае Лістапад. Яшчэ адзін прыклад аб удзеле Лістапада: у лісьце Дзямідовіча да Курбыкі ён піша, што Курбыка павінен стаць на чале арганізацыі, як Лістапад. У сваім жыцьцяпісу Макарэня піша, што адна нейкая асоба зрабіла на яго моцны ўплыў; на запытаньне суду, хто гэта асоба, Макарэня адказаў, што гэта Казак Мікола, а пазьней ён гаворыць, што гэта Мяцельскі, але сапраўды гэта не Казак і не Мяцельскі, а Лістапад. Трэба падкрэсьліць моманты зашыфраваньня прозьвішча Лістапада. Чаму гэта так робіцца? Бо галоўка кожнай палітычнай арганізацыі бязумоўна каштоўна, яе трэба аберагаць. Вось чаму такая таемнасьць.

Цяпер трэба спыніцца на ідэалёгіі гуртка; гэта ня ёсьць ідэолёгія Мяцельскага, а ідэолёгія Лістапада, які зьвязан моцна ў мінулым з слуцкім паўстаньнем, Аляксюком і інш. контр-рэвалюцыйнымі арганізацыямі. Слуцкае паўстаньне ішло пад лёзунгам „незалежнай Беларусі“. Гэты лёзунг знаходзім мы ў дзейнасьці гэтага гуртка. А структуру новай сялянскай улады можна ўбачыць з лёзунгаў слуцкага паўстаньня.

Пераглядаючы дакуманты, можна пераканацца, што тут існавала арганізацыя. Першы дакумант—гэта часопіс „Наша Слова“, выдавецтва „Згода“. У лісьце Мяцельскага да Макарэні проста гаворыцца аб падпольнай арганізацыі. З тэзісаў Мяцельскага, зьмешчаных у лісьце да Макарэні, таксама відаць, як распрацоўваецца цэлы плян дзейнасьці.

Чырвонай стужкай па ўсім сьледзтву праходзіць утойваньне Лістападам яго дзейнасьці за межамі БССР. Толькі тады, калі яго прыпёрлі да сьцяны сьведкі, Лістапад прызнаўся, што працаваў у аляксюкоўскай арганізацыі. Да гэтага ж часу Лістапад утаіў аб сваім мінулым, аб сваёй працы ў здрадніцкай контр-рэвалюцыйнай арганізацыі; яго судзяць за нелегальны пераход граніцы; Лістапад паступова заваёўвае давер'е савецкіх і партыйных органаў, яму даручаецца адказная праца; вось чаму частка настаўніцтва Слуцку так выгаражвае ў пачатку арышту Лістапада, але, даведаўшыся аб яго сапраўднай дзейнасьці, яны адмежаваліся ад „лістападаўшчыны“.

Цяпер трэба спыніцца на контр-рэвалюцыйным мінулым Лістапада. Лістапад карыстаецца ў слуцкіх паўстанцаў вялікай павагай, яго завочна выбіраюць у Слуцкую раду; Лістапад дастаўляе для паўстанцаў прадукты, ён езьдзіць за грашмі да польскага ўраду на падтрыманьне паўстаньня. Далей Лістапад працуе ў хэўры авантурыстаў, бандытаў і крымінальнага элемэнту. Хто такі Аляксюк, з якім супрацоўнічаў Лістапад? Па выразу аднэй сьведкі Аляксюк проста „падлец“, і вось з гэтым «падлецом» працуе Лістапад, працуе ў яго газэце, бо ідэалёгічна з ім сходзіцца. Лістапад дапамагае Аляксюку ашукваць працоўныя масы Зах. Беларусі, ён робіць на зьездзе аляксюкоўцаў палітычны даклад. Па яго ўласным выразу ён прадаў інтарэсы працоўных мас Заходняй Беларусі за 10.000 злотых. Лістапад мае дачыненьне з агентамі польскай дэфэнзывы; яго ўсе баяцца, нават яго таварышы эсэры баяцца Лістапада, як польскага шпіка. Трэба тут спыніцца на асобе Аляксюка. Усе сьведкі, якія прашлі праз суд, аднагалосна пацьвярджаюць, што Аляксюк—гэта здраднік, авантурыст, прыслужнік польскай дэфэнзывы. У 1918 г. Аляксюк падпісаў тэлеграму да кайзэра Вільгэльма, а пасьля кінуўся ў абнімкі польскай дэфэнзывы. На запытаньне суду, што ведае Лістапад аб Аляксюку, падсудны адказвае: „ведаю яго, як беларускага дзеяча“, але мы ведаем ужо і бачылі тут, што гэта за „дзеяч“; ён склікае па загаду польскага ўраду зьезд, каб ашукаць сялянства Заходняй Беларусі, а калі яны адмаўляюцца падпісаць патрэбную для польскай дэфэнзывы рэзалюцыю, іх пабілі і прымусілі падпісаць. Усе чэсныя беларусы парвалі ўсякую сувязь з контр-рэвалюцыянэрам і авантурыстам Аляксюком. Яны ўцяклі ад гэтага бруду, Лістапад-жа пашоў з ім, бо спачуваў яго думкам.

Цяпер трэба спыніцца на іншых падсудных гэтага працэсу. З судовага сьледзтва відаць, што Мяцельскі зьяўляецца другім кіраўніком гэтага гуртка. З лісту да Макарэні відаць, што арганізацыя існуе і Мяцельскі прапануе сваю праграму. У сваіх творах Мяцельскі высоўвае тэорыю ўтварэньня „сялянскай дзяржавы“, а потым піша, як рабіць практычна. Мяцельскі прадугледжвае нацыянальныя і рэлігійныя моманты. Займаючы ўжо пасаду савецкіх настаўнікаў, Мяцельскі і Макарэня маняцца выхоўваць з дзяцей—„сапраўдных беларусоў“. Мяцельскі дакладна ведаў аб часопісу, бо ў часопісу надрукована яго прывітаньне. Ён таксама піша адозвы да сялянства, піша, што годзе—жартаваць, трэба актыўна ўзяцца, каб скінуць савецкую ўладу. Яго творы прасякнуты контр-рэвалюцыйным напрамкам, заклікам наладжваць яўрэйскія пагромы і інш. ідэолёгіяй эсэраўскага напрамку. Суд устанавіў, што падсудны Макарэня быў ня толькі карэктарам, але і рэдактарам часопісу. У яго на кватэры зьбіралася ўся гэта кампанія, яго ўплыў адбіўся на Міколе Казаку і Дзямідовічу. Дзямідовіч разавы выканаўца гэтай арганізацыі, а М. Казак лёгкадумны хлапчук, які паддаўся ўплыву з боку яго старшых таварышоў. Што тычыцца Курбыкі, дык яго віноўнасьць у судовым працэсе не даказана.

Прамова грамадзкага абвініцеля тав. Акуліка.

Грамадзяне судзьдзі! Я цалкам згодзен з кваліфікацыяй дзяржаўнага пракурора ў адносінах да віноўнасьці падсудных. Галоўны падсудны ў гэтым працэсе Юрка Лістапад прымаў удзел у Слуцкім паўстаньні, супрацоўнічаў у аляксюкоўскай арганізацыі, быў агентам польскай дэфэнзывы. З матар'ялаў сьледзтва відаць, што галоўную ролю ў гэтым працэсе адыгрывае Лістапад. Як папаў часопіс да Лістапада? Ён кажа, што Дзямідовіч хацеў яго справакаваць, але чаму цяпер усе падсудныя не прадаўжаюць гэтай „правакацыі“, а як мага імкнуцца выгарадзіць яго?

Нам добра вядома, як даўней працавалі нелегальныя арганізацыі. Яны заўжды імкнуліся, каб больш важныя асобы засталіся невядомымі, а пападаліся менш адпаведныя асобы. Вось чаму ўся арганізацыя імкнецца даказаць, што Лістапад стаіць зусім у баку.

Уся гэта арганізацыя па сваёй ідэолёгіі мае сувязь з слуцкім паўстаньнем і з аляксюкоўскімі арганізацыямі. Я называю гэту ідэолёгію, гэта зьявішча проста „лістападаўшчынай“, якая будзе запісана ў гісторыю контр-рэвалюцыі на Беларусі.

Гэты працэс сьведчыць, што ворагі працоўных імкнуцца ўжываць новыя формы контр-рэвалюцыі і што савецкай грамадзе трэба быць на варце; гэты працэс мае значэньне для некаторай групы інтэлігэнцыі, якая хістаецца і якая не знайшла свайго шляху.

Клясавая барацьба адыгрывае важную ролю ў савецкім будаўніцтве. Кастрычнікавая рэвалюцыя зьнішчыла супярэчнасьць інтарэсаў рабочых і сялян. Але новая эканамічная палітыка дала кулацтву глебу для эканамічнага ўзмацненьня. Новая буржуазія распачынае барацьбу за ўплыў над бяднейшымі сялянскімі масамі. Хто ж павядзе эканамічна гэту масу, хто павядзе яе і палітычна?

„Лістападаўшчына“—гэта спроба новай буржуазеі, кулацтва пашырыць свой эканамічны і палітычны ўплыў. З падсудных большасьць—моладзь.

Барацьба новай буржуазеі мае водгукі і за межамі СССР. Аляксюкоўскія арганізацыі, Паўлюкевіч Валэйша і інш., якія за польскія грошы прадаюць беларусаў, вітаюць гэту арганізацыю. Вітаюць гэту арганізацыю і беларускія эсэры, якія, як і падсудныя, лічаць бальшавікоў ашуканцамі беларускага народу. Эсэры скаціліся да самай сапраўднай контр-рэвалюцыі, цяжка знайсьці розьніцу паміж эсэрамі і аляксюкоўцамі.

Ідэя, якую высоўвае „лістападаўшчына“—зьнішчэньне савецкай улады. Па тэорыі Мяцельскага, для гэтага перш усяго трэба разбурыць савецкі апарат, а потым будаваць свой.

У барацьбе з савецкай уладай яны высоўваюць тэрор, так дакладна распрацаваны эсэрамі. Іх падрыхтоўчая праца—гэта адарваць сялянства ад рабочых, і гэта мы бачым у „лістападаўшчыне“. Якім чынам можна адарваць працоўнае сялянства ад рабочай клясы? Гэта можна зрабіць, нацкаваўшы селяніна на рабочага. Тут мы спатыкаемся з старымі сялянскімі лёзунгамі аб сялянскім саюзе, што ўсё сялянства цалкам складае адну суцэльную клясу. Гэтым контр-рэвалюцыя і буржуазея імкнуцца замазаць усе супярэчнасьці і дзюркі, якія існуюць паміж бедняком і серадняком з аднаго боку і кулаком з другога боку. Але хто будзе моцны эканамічна, той і павядзе за сабой усю вёску. Гэта ідэя эсэраў, якая зьяўляецца самай дакладнай рэакцыяй. Вось такую ідэолёгію мы бачым у адозвах „лістападаўцаў“, яны заклікаюць сялян не сварыцца, заклікаюць у сваю кампанію багатыроў, папоў і інш.

Усім вядома, што наша народная гаспадарка з кожным годам расьце мацнее с.-г. падатак паменшыўся усім стала ляпей жыць, але „лістападаўцы“ гэта забываюць і гавораць зусім адваротнае; але чаму яны не гавораць аб нацыянальным і эканамічным уціску працоўных мас у Заходняй Беларусі, дзе няма ні роднай школы і дзе сялянства не атрымлівае зямлі?

У нас, у Савецкай Беларусі, дзе поруч з эканамічным узростам адбываецца шпаркае культурнае адбудаваньне, у гэтай галіне мы маем такія дасягненьні, аб якіх мала хто марыў.

У Менску.

Выкрыцьцё латвійскіх шпіёнаў.

У сувязі з пераходам з Латвіі ў БССР латвійскага агента гэнэральнага штабу—начальніка разьведчага пасту Раманеніка, органы ДПУ Беларусі выкрылі латвійскую шпіёнскую сець, якая зьбірала і перадавала органам латвійскага гэнэральнага штабу весткі аб распалажэньні, ліку і баявой магутнасьці часьцей Зах. Ваеннай Акругі.

Для гэтай шпіёнскай работы органы латвійскага гэнэральнага штабу выкарыстоўвалі, галоўным чынам кантрабандыстаў з мясцовага прыгранічнага насяленьня паўночнай часткі БССР.

Справа латвійскіх шпіёнаў кантрабандыстаў у хуткім часе будзе перададзена ў суд.

Да сьвяткаваньня дню МОПР'у.

18 сакавіка ў Доме Культуры адбудзецца ўрачысты агульна гарадзкі сход МОПР'у з удзелам партыйных, прафсаюзных, камсамольскіх і піянэрскіх арганізацый.

На сходзе будуць зроблены даклады: а) „Парыская камуна і МОПР“ (даклад ЦК КЦБ).

б) „МОПР у БССР“ (даклад ЦК МОПР'у).

Па ўсіх прадпрыёмствах і ўстановах, клюбах, школах, дзіцячых дамох і ў часьцях Чырвонай арміі будуць праведзены адпаведныя вечары.

У дзень МОПР'у адбудуцца выезды ў падшэфныя раёны.

Тыднёвік МОПР'у.

З 19 па 26 сакавіка па ўсёй БССР будзе праведзен „тыднёвік дапамогі сем'ям палітвязьняў Заходняй Беларусі і Польшчы“.

Ва ўсіх вучэбных установах і ў чырвонаармейскіх часьцях у працягу „тыднёвіка“ будуць чытацца лекцыі па геаграфіі Заходняй Беларусі і яе эканамічным становішчы пад уладаю паноў.

На ўсіх вясковых сходах, у хатах-чытальнях, народных дамох, школах і інш. у працягу „тыднёвіка“ адбудуцца даклады аб белым тэроры ў Заходняй Беларусі і Польшчы.

АСЬВЕТНАЯ СПРАВА.

Аб усебеларускай канфэрэнцыі латышоў.

У сувязі з усебеларускай канфэрэнцыяй латышоў, якая нядаўна адбылася ў Віцебску, калегія Наркамасьветы ўхваліла:

а) выдаць адпаведную літаратуру на латыскай мове;

б) даручыць акруговым аддзелам адчыніць з наступнага навучальнага году інтэрнаты пры існуючых латыскіх школах і

в) праводзіць у латыскіх школах вывучэньне 3-х моў—латыскай, беларускай і расейскай, а таксама сканцэнтраваць перападрыхтоўку латыскага настаўніцтва ў Маскве.

Нарада.

НКА склікае на 19 сакавіка ў Менску ўсебеларускую нараду акруговых працаўнікоў асьветы па складаньні пляну ўвядзеньня ўсеагульнага навучаньня.

СПРАВА ЛЯЧЭНЬНЯ І АДПАЧЫНКУ ЗАСТРАХАВАНЫХ.

Курортныя месцы для БССР.

Управа сацыяльнага страхаваньня БССР атрымала 41 курортнае месца ў Крыме і на Каўказе. Гэтыя месцы ў бліжэйшы час будуць разьмеркаваны па акруговых страхкасах.

Дамы адпачынку.

Управа сацыяльнага страхаваньня апрацавала праэкт выкарыстаньня дамоў адпачынку па акругах на летні пэрыяд.

Згодна праэкту, праз дамы адпачынку ў сёлетні сэзон мае быць прапушчана да 4.200 ч. застрахаваных.

ГРАМАДЗКІЯ РАБОТЫ Ў БССР.

За пэрыяд з 15 красавіка да 1-га кастрычніка г. г. на грамадзкіх работах мае быць занята рабочых і расходавана грошай па акругах:

Менская акруга: 94 079 дзён, ці па 712 ч. штодзённа ў працягу рабочага пэрыяду. Расход сродкаў мае вызначыцца ў суме 234.500 р.

Віцебская акруга: 69 800 дзён, ці штодзённа па 529 чалавек, сродкаў—183 000 р.

Бабруйская акруга: 11 856 дзён, ці штодзённа мае працаваць па 90 ч., сродкаў—42 500 р.

Барысаўская акруга: 16.340 дзён, ці штодзённа па 126 чал., сродкаў—30 500 р.

Полацкая акруга: 2 408 дзён, ці ў працягу ўсяго рабочага часу штодзённа па 21 ч. Сродкаў мае быць расходавана—8 000 руб.

Па іншых акругах БССР пляны грамадзкіх работ яшчэ ня складзены, але сродкі ўжо асыгнаваны ў гэткіх сумах: на Магілёўскую акругу—79 500 р., на Мазырскую—12.000 руб., на Аршанскую—12.000 руб., на Калінінскую і Слуцкую па 4.000 руб.

На агульным сходзе Менскага рабфаку.

Нядаўна адбыўся агульны сход рабфакаўцаў, дзе ўсебакова разгледжана жыцьцё рабфаку.

Дакладчык азнаёміў сход з усімі арганізацыямі факкому, якія складаюцца з 3-х сэкцый: акадэмічнай, культурнай і гаспадарчай.

Са справаздачы выявілася, што акадэмічная сэкцыя, у сувязі з пераходам на дальтон плян, прарабіла вялікую працу. Выкладаньне на першым курсе поўнасьцю пераведзена на беларускую мову, на другім курсе—на 60 проц. і на трэцім—на 30 проц.

Праведзена вялікая праца па арганізацыі гурткоў, дзе слухачы паглыбляюць свае веды і разьвіваюць прыродныя здольнасьці.

Іншная культпраца выявілася ў праведзеньні вечароў, наладжаньні лекцый і сходаў. Апроч таго, узята шэфства над аб'яднанай вайсковай школай імя ЦВК БССР.

Студэнты на 80 проц. выпісваюць газэты—«Праўда», „Савецкая Беларусь“, «Звезда» і інш.

Гаспадарчая сэкцыя ставіла сваёй галоўнай мэтай палепшаньне матар'яльнага становішча слухачоў, прычым усе студэнты атрымалі па 30 р. крэдыту, які даў магчымасьць набыць што-небудзь з адзежы і абутку. Палепшан дагляд за хворымі студэнтамі, дадзена магчымасьць бываць дармова ў лазьні і г. д.

У абмене думкамі студэнты зазначылі, што стыпэндыі (19 руб.) зараз не хватае, бо за абед пачалі браць даражэй (раней было 15 кап., зараз—22 кап.) і апрача таго, трэба яшчэ пасьнедаць і што-колечы павячэраць, а таксама на гэту-ж стыпэндыю прыходзіцца набываць сшыткі, аплачваць членскія ўзносы і інш.

Працу факкому сход прызнаў здавальняючай. У новы факком абрана 14 чалавек.

Н. С.

Прыгавор суду па справе „Белмясторга“.

Вярхоўны Суд Рэспублікі вынес наступны прыгавор па справе „Белмясторгу“: Фішэра і Грабенчыка прыгаварыў умоўна да 2-х гадоў зьняволеньня, Сосінава, Петрыка і Шаблоўскага—апраўдаў.

Дапамога цяжарным жанчынам.

Да гэтага часу застрахаваныя цяжарныя жанчыны атрымоўвалі з страхкасы 20 руб. на 9-м месяцы цяжарнасьці.

Зараз аддзел аховы мацеры і дзіцяці робіць захады перад адпаведнымі органамі аб выданьні цяжарным жанчынам грашыма толькі 10 руб., а на рэшту грошай каб выдаваліся камплекты дзіцячых убраньняў.

Сярод беспрацоўных.

Па вестках Нар. Кам. Працы, за апошні справаздачны месяц лік беспрацоўных у БССР дасягаў 18202 чал. (у параўнаньні з мінулым месяцам на 5,2 проц. менш).

Пасылка на работу за апошні месяц значна павялічылася.

Сярод пасланых на работу першае месца па ліку займаюць чорнарабочыя (1.196 чал.); затым ідуць работнікі разумовай працы (674 чал.) і індустрыяльная група 493 чал.).

ТЭАТР І МУЗЫКА.

Другі гістарычны камэрны вечар Белмузтэхнікуму.

Другі гістарычны камэрны канцэрт Белмузтэхнікуму быў прысьвечаны творчасьці кампазытара Бэтховэна. Канцэрт сабраў поўную залю прысутных.

Прамова Ю. М. Дрэйзіна дакладна паказвае прысутным тагочаснае сацыяльнае становішча, асабістыя ўмовы жыцьця кампазытара і адметныя рысы яго творчасьці.

Першым № канцэрту быў выканан струнны квартэт g—dur, вельмі прыгожы з чыста музычнага боку і старанна выкананы праз удзельнікаў. Але, на жаль, гэты квартэт зьяўляецца зусім нехарактэрным для творчасьці Л. Бэтховэна і таму ёй не дасягнуў сваёй мэты: прысутныя не маглі ўявіць сабе па ім асаблівасьцяў творчасьці кампазытара.

П. Л. Жывам была выканана адна з самых цяжкіх фортэп'янных санат c—dur (Op. 53), якая з тэхнічнага боку была выканана артыстам амаль што без усялякага дакору.

Мы чулі яскрава выкананы прыгожы музычны твор, але ня было клясычнага Бэтховэна.

Бязумоўна, артыстычна прагучэў выкананы на bis Е. Жывам «Экосэз.»

Нам застаецца сказаць аб астатнім нумары праграмы. Гэта быў вядомы сэнтэт Es—dur Бэтховэна, які складаецца з 6 частак. Удзельнікамі былі: А. Бясьсьмертны (скр.), І. Фідлон (альт), Б. Фідлон (віолёнчэль), І. Цымбал (контрабас), Г. Эльтэрман (клярнэт), Б. Еўзараў (фагот) і Я. Сьцягенны (вальторна).

Адразу відаць, што шмат працы ўкладзена выканаўцамі сэптэту да падрыхтоўкі да канцэрту, што і даводзілася строга рытмічным і выразным выконваньнем сваёй партыі кожным паасобным удзельнікам.

Ня было толькі таго ідэальнага аб'яднаньня, якое робіць з паасобных партый адзінае і магутнае «цэлае», якое надаецца толькі часам і сталымі рэпэтыцыямі, на якія не пазваляе перагружанасьць і напружанасьць працы нашых артыстаў прафэсароў.

Вакальныя нумары былі выкананы Б. Несьцярэнкай, якая зьяўляецца дасьведчанай і ўдумчывай сьпявачкай. На жаль, ёй прыходзіцца выступаць кожны раз з іншым акампаніятарам, што бывае не заўсёды карысна дзеля агульнага ўражаньня.

К. С.

Студыя Белдзяржтэатру ў Менску.

З будучага бюджэтнага году мае быць арганізавана пры Беларускім Дзяржаўным Тэатры ў Менску студыя, у задачы якой увойдзе перападрыхтоўка старых артыстаў і навучаньне новых.

Навука і тэхніка.

Новы сродак супроць сыфілісу.

У Францыі два дактары—Фурньэ і Мольлярэ знайшлі, што падвойная серчанакіслая соль медзі і золата мае процісыфілістычнае дзеяньне і дапамагае хворым пры ўнутрывэнным або ўнутрымускульным упырсківаньні. Дзеяньне бывае толькі пры ўпырсківаньні вялікай дозы гэтай солі каля аднаго грама. Адмоўнай стараной новага сродку служыць тое, што яно выклікае часовае пагоршаньне агульнага самапачуцьця і некаторыя скурныя хваробы.

Штучнае неба.

У Мюнхэне (Нямеччына) пры вялікім музэі пабудавана „штучнае неба“, якое дае гледачу магчымасьць лёгка азнаёміцца з рухам плянэт і іх разьмеркаваньнем. Гледачы, якія ўваходзяць у будынак „штучнага неба“, калі праджэктар яшчэ не працуе, пабачаць над сабой толькі цёмнае неба. Пасьля сьвятло гасьне зусім, і на цёмным небе запальваюцца зоркі, што дае поўную ілюзыю начнога неба. Праз усё неба цягнецца Млечны Шлях. Неба рухаецца і глядач у працягу некалькіх мінут можа прасачыць усход і заход даннае зоркі і такім чынам добра зразумець карту зорачнага неба. Для лепшай арыентыроўкі каля зорак зьяўляюцца іх назвы—з літар якія сьвецяцца. Праз нейкі час зьяўляецца сонца, зоркі зьнікаюць, за выключэньнем некаторых, больш буйных, каб паказаць шлях сонца сярод нерухомых зорак. Пры дапамозе праджэктара на штучным небе можна паказаць зорачнае неба та кім, якім яно было шмат вякоў таму назад або якім яно будзе ў далёкай будучыне.

50-годзьдзе тэлефона.

10 сакавіка г. г. мінула 50 год з таго моманту, калі ўпяршыню чалавечая мова была перададзена па тэлефону.

Цяпер на ўсёй земнай кулі налічваецца звыш 26.000.000 тэлефонаў, якія штодзённа перадаюць дзесяткі і сотні мільёнаў размоў. Вынаходца тэлефона—амэрыканец Аляксандр Грэхам Бэль па спэцыяльнасьці быў не электратэхнік, а доктар.

У Амэрыцы на кожныя 100 чалавек выпадае 14 тэлефонаў, а ў СССР—1 тэлефон на 1000 чалавек.

Рэкордная перадача фатаграфіі па радыё.

Нядаўна амэрыканская Радыё-Корпорацыя зрабіла ўдалую спробу перадачы фатаграфіі з востр. Гаваі (у Ціх. акіяне) у Нью-Ёрк на адлегласьці 8.000 кілёмэтраў. Адбіткі фатаграфій выходзілі вельмі яснымі, як на звычайнай паперы (рысунак мэханічнага пяра), так і на фатаграфічнай плеўцы (дзеяньне тонкага праменя сьвятла).

„Горад крылатай зьмяі“.

Пасьля двухгадовых раскопак на паўвыспе Юкатане амэрыканскія архэолёгі адкапалі большую частку старадаўняга „Гораду крылатай зьмяі“—асяродку былой культуры індзейскага племя Майя. Знойдзена вельмі многа будынкаў, шмат мастацкіх малюнкаў на сьценах гэтых будынкаў, сабраны вялікія калекцыі рэчаў тагочаснай культуры амэрыканскіх індзейцаў. Раскопкі будуць цягнуцца яшчэ некалькі год.

Апавяшчэньні.

— У пятніцу, 19 III, а 7 гадз. увеч. у памяшканьні Дому Асьветы адбудзецца агульны сход сяброў саюзу.

Абвестка дня:

1. Справаздача Менстрахкасы.
2. Выбары на страх. канфэрэнцыю.
3. Аб рэарганізацыі Аг.-Гар. Касы ўзаемадапамогі і аб магчымасьцях адчыненьня дому адпачынку.
4. Аб дапушчэньні студэнтаў пэдфаку БДУ для практыкуму ў культасьветныя ўстановы.

Яўка сяброў саюзу абавязкова.

— Сёньня, 17 сакавіка, а 6 гадзіне ўвечары ў памяшканьні ЦБ Маладняка (Рэвалюцыйная, 2) адбудзецца чарговы сход Менскай філіі.

Яўка ўсіх сяброў абавязкова.

— Сёньня ў Доме Культуры імя т. Фрунзэ адбудзецца ўрачыстае пасяджэньне ЦК і МК МОПР у сумесна з партыйнымі, прафэсыянальнымі і грамадзкімі арганізацыямі, прысьвечанае дню Парыскай Камуны і МОПР'у.

Пачатак пасяджэньня а 8 гадз. увечары. Урачыстая частка пасяджэньня будзе перадавацца па ўсіх радыё-прыёмніках БССР.

— У памяшканьні саюзу працасьветы 17, 19 і 20 сакав. ад 1 да 3 гадзін дню будуць прымацца сяброўскія ўзносы ад асоб жадаючых уступіць у Жылбудаўнічую каапэрацыю. Узнос 3 руб.

21 сакавіка а 2 гадз. дню ў Доме Асьветы адбудзецца агульны сход сяброў, запісаўшыхся ў жылбудаўнічую каапэрацыю дзеля выбараў Праўленьня.

— Сёньня, 17 сакавіка, а 7 гадзіне ўвечары ў памяшканьні адбудзецца сход гісторычна-археолёгічнай сэкцыі.

На парадку дню даклад Д. І. Даўгялы на тэму: „Дзейнасьць ураду Паўла I на Меншчыне ў рэлігійных справах".

Уваход вольны.

— У пятніцу, 19 сакавіка, г. г. а 7 гадзіне ўвечары адбудзецца ў памяшканьні ІБК пленум сельска-гаспадарчай сэкцыі, на якім будуць заслуханы справаздачы за мінулы год аб працы лясной і мэліарацыйнай падсэкцый.

Доступ вольны. Яўка для членаў сэкцыі і падсэкцый абавязкова.

Паштовая скрынка.

Я. В (Менск). Аб „Хібах ляборатарнага мэтаду" дайце ў вашай насьценнай газэце.

П. Асьцюку — „Сьвятая вада", **М. Гаеўскаму** — „Авіахім", **Паляўцову М.** „Аб рэвалюцыйнай з коннасьці" і „Трэба даваць прэміі", **М. Хавіну** „Конференция евреек крестьянок", **Т. Н.** — „Раённая канфэрэнцыя жанчын", — пералічаныя заметкі друкавацца ня будуць.

Студкору — „Акадэмічная праца студэнтаў", **Я. Дзераза**. „Добры пачын" — да друку не падыходзе.

М. Глаткаму „Аб сябру сельсавету" і **Селяніну** „Век пражыў, а дурнем паміраe".

З. Жыткевічу «Міліцыя не дапамагае» — дробныя факты, падайце ў насьценныя газэты.

Ан. Гарамыку — „Трэба зьвярнуць увагу", друкавацца ня будзе.

Падслухаўшаму — „Не дастукацца" — накіравана ў Галоўміліцыю.

П. Сяргейчыку Заметка „Мароз комплекс" перасланa для скарыстаньня ў часопісь „Асьвета".

Воку, што бачыць далёка. Допіс аб настаўніку у напраўлены ў Менскі ААНА.

А. М. З метка «Экономные хозяева» друкавацца ня будзе, зьмясьцеце яе ў насьценнай газэце.

Мошчаніцкі сельсавет, Бярэзінскага раёну, Барысаўскай акругі выклікае ў месячны тэрмін гр-на **Андрэя Сідарава РЭУТАВА**, месцазнаходжаньне якога невядома, па справе аб разводзе яго з грамадзянкай **Любоўю Паўлаўнай РЭУТАВАЙ** (дзявочае прозьвішча «Сямёнава»).

Няяўка не прыпыніць разгляду справы.

АБВЕСТКА.

Менскі Акруговы П-аддзел ЗАГС выклікае на 15 красавіка гр. ШЭСТАПАЛАВА Дмітрыя Іванавіча па справе аб скасаваньні шлюбу з гр. ШЭСТАПАЛАВАЙ Антанінай Іларыонаўнай.

Загадчык П-аддзелу ЗАГС
Менакрвыканкому **Прытулецкі**.

БІБЛІЯГРАФІЯ.

„1905 год в Белоруссии" — сборник статей воспоминаний и материалов — под редакцией М. Шульмана. Выданьне Камісіі ЦВК па адзначаньню 20 хгадовага юбілею Рэвалюцыі 1905 г. і Гістпартаддзелу ЦК КП б Б. Менск — 1925 г. Старонак 132. Ц. — 70 к.

Рэцэнзуемы намі зборнік „1905 г. в Белоруссии" адносіцца да ліку кніжак, выданых Цэнтральнай Камісіяй ЦВК БССР і Гістпартаддзелам ЦК КПБ.

Пачнем з прадмовы ўкладчыка і рэдактара т. М. Шульмана.

„Зборнік гэты, піша т. Шульман, не прэтэндуе на тое, каб даць гісторыю рэвалюцыйнага руху 1905 г. у Беларусі, ні тым больш гісторыю вялікага ліку партыйных груп, якія існавалі ў нашым краі. **Гэта зборнік галоўным чынам, сырых матар'ялаў для гісторыі 1905 г. у Беларусі але такіх, якія ўсё-ж такі могуць даць некаторае ўяўленьне чытачу пра характар, умовы і так сказаць «побыт» рэвалюцыйнай барацьбы 1905 г. у Беларусі.** (Курсіў наш Б.).

Адсутнасьць у прадмове да гэтага зборніку (які павінен быў стаць зборнікам высьвятляючым „1905 год у Беларусі", які разьлічан на масавага чытача бо выдадзен на трох мовах: расейскай, беларускай яўрэйскай), сьціслага высьвятленьня экономікі краіны ў канцы XIX і пачатку XX ст. ст., становішча рабочае клясы і сялянства, папярэдніх рэвалюцыйна нацыянальных выступленьняў у нашай краіне (паўстаньне 1863 г., забастовачны рух з 1890 хгадоў) не дае магчымасьці радавому чытачу ўявіць абставіны, мэту рэвалюцыі 1905 г. на Беларусі. І чытач, чытаючы кнігу, бачыць перад сабою „сыры" матар'ял". Гэтаму-ж перашкаджае і адсутнасьць у прадмове канкрэтнага выяўленьня праграм і працы шматлікіх тагочасных партый працаваўшых на Беларусі, і крытычнай ацэнкі іхняй працы (акрамя Бунду), якія ўспамінаюцца ў зборніку.

Цяпер аб зьмесьце.

Грунтоўным, найбольш каштоўным артыкулам зборніку зьяўляецца артыкул аб працы Менскай Арганізацыі РСДРП. Ён дае карціну агульнага становішча, між партыйных суадносін, суадносін партыі і прафруху і г. д. пры чым карціну правільна адбіваючую і характарызуючую становішча ня толькі ў адным Менску, але і іншых гарадох Беларусі.

Каштоўнасьць артыкулу відавочна. Толькі адно заўважым, што гэты артыкул, як „сыры матэрыял", быў надрукаваны ў „Пролетарской Рэволюцыі" (часопісь Гістпарту ЦК Ус. КП), а ў нашым зборніку зьяўляецца **перадрукам.** Гэты перадрук нават ня выпраўлен, як належыць, адтаго праз увесь артыкул адсутнічаюць словы „Беларусь", а так проста, па старынке — „Северо Западный Край". (ст. 4 і інш.).

Артыкул В. Метліна „Курлоўскі расстрэл" высьвятляе хаця і не ва ўсёй паўнаце 18 кастрычніка 1905 г. у Менску.

„Маруся Маленькая" (Цімафеева) у сваіх успамінах «Пра рэвалюцыйны рух сярод вучняў у пачатку 1905 г. у Менску» выявіла ўдзельнікаў групы „Іскра", а таксама абмалявала вучнёўскую дэманстрацыю 18 лютага 1905 г. — характэрную тым, што лік удзельнікаў даходзіў да 1000 і дзякуючы „належным мерапрыемствам" з боку партыйных тав рышоў — арыштаваць нікога паліцыя ня здолела.

Чарговым у зборніку зьяўляецца артыкул Б. Мірахаўца — „Сялянскі рух 1905—1907 г. і сацыял-дэмакратыя ў Беларусі і Літве". Тэма, узятая аўтарам, не дазволіла яму выявіць у поўнай меры сялянскі рух на Беларусі ў 1905 г. з яго цікавымі, у кожным выпадку, вынікамі, а аўтар вылучае ўсяго толькі працу сацыял-дэмакратыі ў сялянскіх гушчах. Тут трэба адзначыць, што артыкул гэты зноў-такі зьяўляецца **перадрукам** з часопісі „Пролетарская Рэволюция" № 6 — 1925 г.

Рэвалюцыйны рух у Бабруйску, у рэцэнзуемым зборніку, выяўлен двума артыкуламі: «Бабруйск напярэдадні 1905 г.» — Г. Л. Шклоўскага (з асабістых успамінаў), і „З гісторыі рэвалюцыйнага руху ў Бабруйску" — Гарэліка, складзены аўтарам на аснове матар'ялаў Бабруйскага Гістпарту.

„Мае рэвалюцыйныя ўспаміны" — А. Бэйліна характэрны тым, што аўтар побач з асабістым дае агульнае — барацьбу ў Мсьціслаўскім павеце. Літаратурная апрацоўка ўспамін — ставіць заслугу перад аўтарам. Чытач захапляецца, побач з гэтым перад ім паўстаюць яскравыя эпізоды барацьбы (Кадэнскі бунт).

Калектыўныя ўспаміны т. т. Віттэнбэрга, Піят. Гуткіна і інш. „1905 г. у Полацку" малююць змаганьне ў Полацку на працягу 1905 г. Нажаль, аўтары карысталіся выключна сваёй памяцьцю, адчаго атрымліваюцца разнагалосьсі ў лічбах, нават у некаторых мясцох успамін даты ня выяўлены.

Цікавыя моманты з рэвалюцыйнай барацьбы можна ўгледзіць і ва успамінах Багдановіча — „Успаміны аб рэвалюцыйным руху ў Слуцкім павеце".

Яскрава малюнак змаганьня сялянства чытач угледзе ў артыкуле С. П. Удвікава — «Як царскія каты расправіліся з сялянамі ў вёсцы Сямёнаўка».

Да кнігі дададзены дадаткі: 1) пракламацыя Менскай групы РСДРП з прычыны Курлоўскага расстрэлу; 2) тэлеграма ад 7 сьнежня 1905 г. — канфэрэнцыі дэпутатаў ад 29 чыгунак; 3) адозва Менскага саюзу чыгуначнікаў да служачых і рабочых Лібава-Роменскай чыгункі; 4) пракламацыя мясцовага забастовачнага камітэту чыгуначнікаў да рабочых і служачых той-жа чыгункі; 5) абвінавачальны акт па справе аб забастоўцы чыгуначнікаў у Менску; 6) ліст доктара Рыўкіна ў Днепровский Вестник" „Оршанский погром"; 7) сьпіс палітычных вязьняў у Магілеўскай турме ў 1906, 1908 і 1909 г. г. і 8) сьпіс загінуўшых у часе Курлоўскага расстрэлу ў Менску ў 1905 г. (няпоўны).

Зборнік ілюстраваны рэдкімі, падчас цікавымі, унагляднымі адбіваючымі змаганьне рабочых і сялян у часе 1905 г. фатаграфіямі.

Вывады:

Сам па сабе матар'ял, сабраны Гістпартаддзелам ЦК КП(б)Б надзвычайна цікавы, каштоўны. Аднак уяўленьня перад масай чытачоў Рэвалюцыі 1905 г. сам па сабе даць ня можа. Бяссыстэмнасьць матар'ялаў, разьмаітыя іх зьмест, перадрукі — усё гэта не дае ніякае магчымасьці судзіць, — на якое асяродзьдзе чытачоў разьлічан зборнік.

З тэхнічнага боку зборнік выдадзен ня зусім здавальняюча, маецца шмат нявыпраўленых памылак, паўтарэньне адвольковых радкоў тэксту (ст. 23 і інш.), з боку граматычнасьці ў некаторых мясцох можна ўгледзіць тое-ж, «на Золотогорском **польском** кладбище хоронили убитого» ст. 38, у той час калі могільнікі дзяліліся на нацыянальным грунце, а рэлігійным; „Дом **подвергся** несколько дней блокаде"... ст. 83; дзеля няведама якой прычыны з мэтай вытлумачэньня слова „мещане" выкарыстоўваюцца тэрміны „христиане жители окраины город" калі б проста можна было ўжыць тэрмін «Беларусы-жыхары Мсьціслаўля» ст. 87 і г. д.

Бэта.

ТЭАТР-КІНО

Бел. Дзярж. ТЭАТР.	Серада, 17 сакавіка. I „СПАДЧЫНА". II „ЧОРТ І БАБА". Пастаноўкі **М. Папова**. Дырыжэр Віктар Субашыяў. **Пачатак а 8 й гадзіне.**
Кіно „Красная Звезда"	Прэм'ера, гордасьць савецкага кіно „БРОНЕНОСЕЦ ПОТЕМКИН".
Кіно „Пролетарий"	„СЕВЕРНОЕ СИЯНИЕ" У 7 часьцях.

САВЕЦКАЕ БУДАУНІЦТВА.

„Я думаю, што ў канчатковым выніку „Савецкае Будаўніцтва" павінна зьявіцца настольнаю кнігаю кожнага працаўніка савецкае дзяржавы".

Старшыня СНК Я. АДАМОВІЧ
(Сав. Беларусь, 17-II—26 г.).

Вышаў з друку № 2 часопісі „САВЕЦКАЕ БУДАЎНІЦТВА" Дзяржпляну БССР. Стр. 270.

ЗЬМЕСТ: А. Капорскі Прывоз і вываз Беларусі **Бонч Асмалоўскі**. Эвалюцыя с.-гасп. **В. Архангельскі**. Да пытаньня аб працы акрплянаў **С. Такмачоў** Да пытаньня аб шляхох развіцьця с.-г. гаспадаркі. **М. Масткоў** Шляхі разьвіцьця бульбяна-перапрацоўч. прамысл. БССР **Юнггерц**. Беларускі экспарт **Г. Гарэцкі** С.-гаспадарка Гомельскай губ. **Я. Афанасьеў**. Глеба Гом. губ. **А. Котаў**. Сыстэма паляводзтва і севазвароту Беларусі **А. Б—ло**. Аб асноўных лініях гаспадарч. разьвіцьця СССР **Я. Хасіеў**. Аб пастаноўцы вывучэньня крэд. кон'юктуры. **А. Шэйнін**. Падагуленьні мінулага гасп. году Прамысл. БССР **П. Рубін**. Рабочая каап. БССР **В. Валадковіч**. Каапэр. будаўніцтва раб. дамоў **Каліноўскі**. Гаспадарчае становішча Польшчы ў сьнежні 1925 г. **Я. Цыгановіч**. Становішча саматужнае прамысловасьці Калінінщчыны.

Крытыка, бібліяграфія, хроніка і інш.

Хутка зьявіцца № 3 часопісі „САВЕЦКАЕ БУДАУНІЦТВА".

ЗЬМЕСТ: Прышчэпаў. Да пасеўнай кампаніі. **Гэльтман**. Хірургія ці прымочкі (з прычыны артыкулу Такмачова) **Котаў** Сыстэма паляводзтва БССР **Міханоўская**. Прадукцыйнасьць жывёлагадоўлі ў Беларусі. **Сьмірноў** Як рэфармаваць адзіны с.-гаспадарчы падатак у Беларусі. **Каляда**. Загатавіцельны рынак і сялянскі быт БССР. **Капорскі**. Прывоз і вываз БССР за 24-25 г. **Натансон**. Пэрспэктывы разьвіцьця леса-хімічнай прамысл. у Беларусі **Горын**. Складаньне кантрольных лічбаў народн. гаспадаркі Беларусі **Руткоўскі** Разьвіцьцё водных шляхаў Беларусі.

Крытыка, кон'юктура, бібліяграфія, хроніка.

ЧАСОПІСЬ КАШТУЕ: на 1 г.—15 р., на паўгода—8 р.; паасобны №—1 р. 50 к.

Падпіска прымаецца ва ўсіх пашт. канторах. Продаж ва ўсіх кнігарнях. 3—3

Пастановы і загады ўраду БССР

ПАСТАНОВА ЦВК і СНК БССР

„аб засьведчаньні Раёнными Выканаўчымі Камітэтамі местачковымі і сельскімі саветамі зьдзелак дагавораў і дакумэнтаў".

Для разьвіцьця літ. „д" арт. 18 „Палажэньня аб раённых зьездах саветаў і іх выканаўчых камітэтах", літ. „с" арт. 14, „Палажэньня аб сельскіх саветах" і літ. «р» арт. 17 «Палажэньня аб местачковых саветах» (Зб. З. БССР 1925 г. № 31, арт. арт. 290, 291 і 292) — аб засьведчаньні зьдзелак дагавораў і дакумэнтаў, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР **пастанаўляюць:**

АРТ. I. На сельскія і местачковыя саветы ўскладаецца:

1. Засьведчаньне даверанасьцей, якія выдаюцца:

а) на атрыманьне грашовае і пасылачнае карэспандэнцыі;

б) на вядзеньне спраў у судовых і ў іншых урадавых установах працоўнымі землякарыстальнікамі і іх аб'ядваньнямі, а таксама пачатковымі каапэратывамі (вытворчымі, спажывецкімі, крэдытнымі і г. д.) і сялянскімі камітэтамі ўзаемнае дапамогі;

в) на заключэньне працоўнымі землякарыстальнікамі дагавораў працоўнае арэнды зямлі;

г) на заключэньне працоўнымі землякарыстальнікамі і іх аб'ядваньнямі дагавораў арэнды дзяржаўнае зямельнае маёмасьці.

д) на падпісаньне абавязанасьцей пры пакупцы працоўнымі землякарыстальнікамі і іх аб'ядваньнямі ў розьвіцу выплатаю ратамі сельска гаспадарчых машын і прыладаў.

2. Засьведчаньне асобы атрымальнікаў паштовае карэспандэнцыі і засьведчаньне подпісаў на заявах, павестках і на іншых дакумэнтах, якія ня маюць характару зьдзелак.

3. Засьведчаньне копій дакумэнтаў, калі самыя дакумэнты засьведчаны дзяржаўнымі ўстановамі або выдаюцца імі.

АРТ. 2. Вышэйазначаныя засьведчаньні за вынятакам, памянёным пад літ. „а" у п. 1, арт. 1 — гэтае пастановы, робяцца сельскімі, або местачковымі саветамі толькі ў тым выпадку, калі ў гарадох і ў пасяленьнях, дзе гэтыя саветы знаходзяцца, няма натарыяльных кантор.

АРТ. 3. На Раённыя Выканаўчыя Камітэты ўскладаецца засьведчаньне зьдзелак у выпадках, спэцыяльна зазначаных у закове, як: зьдзелак па дзяржаўнай насеннай пазычцы, якія заключаюцца беспасрэдна з насяленьнем (Увага 2 да арт. 137 Грам. Кодэксу), дагавораў аб працоўнай арэндзе зямлі (арт. арт. 31 і 32 Зям. Кодэксу).

АРТ. 4. Засьведчаньне робіцца адпаведным надпісам на дакумэнце, які сьведчыцца з прылажэньнем пячаткі.

АРТ. 5 Агульны нагляд і інструктаваньне Раённых Выканаўчых Камітэтаў, сельскіх і местачковых саветаў адносна засьведчаньняў, якія яны робяць, належыць Народнаму Камісарыяту Юстыцыі, Народнаму Камісарыяту Унутраных Спраў і Акруговаму Выканаўчаму Камітэту.

АРТ. 6 Зборы за засьведчаньне пералічаных у гэтай пастанове зьдзелак, дагавораў і дакумэнтаў бяруцца па таксе аплаты натарыяльных дзей. (З. З. БССР за 1924 г. № 4, арт. 55).

УВАГА: Засьведчаньне арыгіналу подпісаў на паштовых павестках, а таксама засьведчаньне даверанасьцей, якія выдаюцца на атрыманьне грашовае і пасылачнае карэспандэнцыі робіцца бясплатна.

АРТ. 7. Народнаму Камісарыяту Юстыцыі, Народнаму Камісарыяту Унутраных Спраў і Народнаму Камісарыяту Земляробства даручаецца выдаць інструкцыі па ўжываньні гэтае пастановы.

Старшыня ЦВК БССР А. ЧАРВЯКОЎ.
Старшыня СНК БССР Я. АДАМОВІЧ.
Сакратар ЦВК БССР З. ЧАРНУШЭВІЧ

5 сакавіка 1926 г.
г. Менск.

ПАСТАНОВА ЦВК і СНК БССР

аб мерах да разьвіцьця ўкладнае і пераводнае апэрацый крэдытных устаноў.

Дзеля разьвіцьця ўкладнае і пераводнае апэрацый і дзеля адхіленьня абмежаваньняў, якія адцягваюць гаспадарчы зварот, Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляюць:

1. Усе сумы, якія ўносяцца прыватнымі асобамі і арганізацыямі ў відзе ўкладу на бягучыя рахункі і для пераводу ў розныя крэдытныя ўстановы і ў установы Народнага Камісарыяту Грашовых Спраў, ня могуць арыштоўвацца і канфіскавацца інакш, як па пастановах судовых і сьледчых органаў.

УВАГА: Правілы гэтага артыкулу пашыраюцца таксама на ўклады ў каапэрацыйных арганізацыях, якім дазволены прыём укладаў.

2. Дзяржаўныя, каапэрацыйныя і прыватныя крэдытныя ўстановы і каапэрацыйныя арганізацыі выдаюць розныя даведкі аб укладах, бягучых рахунках, пераводных і іншых банкавых апэрацыях іх кліентаў толькі самым кліентам, судовым і сьледчым органам.

Ніякія іншыя дзяржаўныя органы, ня выключаючы і фінансавае інспэкцыі, ня маюць права вымагаць выдачы зазначаных даведак.

УВАГА: Даведкі судовым і сьледчым органам выдаюцца з дакладным захаваньнем парадку, устаноўленага Грамадзянскім Працэсуальным і Крымінальным Працэсуальным Кодэксам БССР.

Старшыня ЦВК БССР А. ЧАРВЯКОЎ.
Старшыня СНК БССР Я. АДАМОВІЧ.
Сакратар ЦВК БССР З. ЧАРНУШЭВІЧ

5 сакавіка 1925 г.
г. Менск.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА**.

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ"

ОРГАН Ц. В. К. Б. С. С. Р.

«САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» шырока высьвятляе на сваіх старонках партыйнае, рабочае, эканамічнае і нацыянальна-культурнае жыцьцё Савецкай Беларусі а таксама жыцьцё Заходняй Беларусі, Польшчы і інш.

«САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ» зьяўляецца неабходнай газэтай для працаўніка цэнтральнага і мясцовага савецкага апарату, партыйца, вясковага актывіста, настаўніка, інтэлігэнта і інш.

На 1 месяц газэта каштуе	70 кап.
„ 2 „ „ „	1 р. 40 к.
„ 3 „ „ „	2 р. —
„ 6 „ „ „	4 р. —
На год „ „	7 р. —

Падпіска прымаецца ў Менску—Савецкая, 63, а ў правінцыі ўсімі аддзяленьнямі Дзярж. Выдавецтва, агэнтамі і ўпаўнаважанымі, а таксама ўсімі паштова-тэлеграфнымі аддзяленьнямі.

МЕНСКАЯ АКРУГОВАЯ СТРАХКАСА

даводзіць да агульнага ведама, што

— ДЗЕЛЯ —

выгады застрахаваных

каса з 17 сакавіка г. г. устанаўляе абслугоўваньне іх

У ГЭТКІЯ ГАДЗІНЫ:

Кіраўніцтва спраў і бухгальтэрыя—з 10 гадз. раніцы да 4 з паловай гадз. увечары.

Прыём дакумэнтаў на выдачу дапамогі па часовай непрацаздольнасьці і дадатковых відах будзе рабіцца—з 1 г. 30 м. дню да 6 г. 30 м. увечары, а выдача грошай з касы—да 8 гадз. увечары.

Прыём дакумэнтаў на выдачу пэнсіі інвалідам працы і сем'ям страціўшых кармільцаў, будзе рабіцца ва ўстаноўленыя для іх дні з 11 гадз. раніцы да 2 гадз. дню.

Прыём дакумэнтаў ад беспрацоўных на выдачу ім дапамогі—ва ўстаноўленыя для іх дні на Біржы Працы з 4 г. 30 м. дню да 8 г. 30 м. увечары.

Прыём заяў ад новапаступаючых беспрацоўных—штодзённа там-жа і ў тыя-ж гадзіны.

Адказны сэкратар Менакрстрахкасы ШЭІБАК.

1-ая дзяржаўная друкарня.

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь